

DARBININKAS

XLII NR. 81 910 WILLOUGHBY AVE. ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRIČIO - NOV. 13, 1956 M. Administracija GLenmore 2-6916 Redakcija GLenmore 5-7281 10 CENTŲ

VENGRIJOS bėglys.

NELAIMĖ PRIE BOKŠTO

North Bergen, N. J., nedideliam 15 tūkstančių gyventojų miestelyje, lapkričio 9 už televizijos bokšto užkliuvo lėktuvas, kuriuo skrido pilotas William Cromley iš Trafalgaro, Ind., ir žibalo bendrovės pirmininkas milijonierius Russell Williams iš Indianapolio. Lėktuvas nukrito padegdamas namus. Žuvo abu lėktuvo keleiviai ir dvi moterys iš padegto namo. Pasiviręs bokštas grėbė griūti, dėl to iš aplinkinio rajono skubiai buvo evakuota 3000 žmonių. Miestelis porai dienų atrodė it karo padėtin pakliuvęs.

PASIEKĖ 76.000 PĖDŲ AUKŠTĮ

Nebraskoje laimingai nusileido Malcolm D. Ross ir Morton L. Lewis, du jauni vyrai, kurie balionu pakilo iš Rapid City, S. D. Per 3 valandas pasiekė 76.000 aukštį ir tuo būdu pralenkė savo pirmąjį rekordą 3000 pėdų.

BALOJE IKI KAKLO

Ernest Schwartz, 27 metų vyrukas iš Brooklyno, nusibelgęs pažūrėti, kaip idlewild aerodrome kyla ir leidžiasi keleiviniai lėktuvai, išėjo į pievas ir išklimpo balon iki kaklo. Taip jis šaltą dieną ir naktį išbuvo 15 valandų, kol viena moteris išgirdo šaukiant ir iškvietė pagalbą.

★ Mėnulio pilnas užtemimas bus naktį iš lapkričio 17 į 18.

MINDSZENTY ATSLIEPĖ TELEFONU

Mindszenty buvo pasiektas telefonu, kai rusai dar nebuvo užvaldę Budapešto. Kalbėjo vienas vengrų kunigas iš NC-WC būstinės Washingtone. Mindszenty trumpam pokalbyje pasakė, kad jis buvo kalnamas septyniuose kalėjimuose ir visiškai nuo pasaulio izoliuotas. Motinai nevisada buvo leidžiama jį lankyti. Joks kunigas per 8 metus nebuvo prie jo prileistas. Devynis pirmuosius kalnimo mėnesius mišų negalėjo aukoti. Kitu laiku aukodavo tik atsitiktinai. Tardomas ir teisiamas buvo pagal žinomus bolševikų metodus.

★ Argentina perorganizuoja savo kariuomenę pagal Amerikos pavyzdį. Suvienodinami ir ginklai. Iš to daroma išvada apie Argentinos ir Jungtinių Amerikos Valstybių didesnę sąartėjimą. Perono laikais Argentina savo kariuomenę tvarkė vokiečių nacių pavyzdžiu.

Popiežius kalbėjo didžiai susijaudinęs

Pijus XII lapkričio 10 nutraukė savo vasaros atostogas Castel Gondolfo vasarvietėje ir trim savaitėm anksčiau grįžo į Vatikaną. Iš Vatikano radijos stoties Pijus XII pasakė kalbą, kuri gretinama su jo kalba 1939 metais, prasidedant antrajam Didžiajam karui. Pijus XII kalbėjo didžiai susijaudinęs, pakeltu balsu, beveik su ašaromis akyse. Popiežiaus žodis buvo tuojau pakartotas kitom kalbom, ypačiai suprantamom už geležinės sienos.

Savo kalbos pradžioje Pijus XII pabrėžė, kad paskutinėm dienom

“yra padaryti apgailėtini žingsniai į šalį nuo tikros taikos ir laisvės... Per daug vėl liejama krauju, per daug žudynių, per daug liūdesio”.

Pasaulį vėl griebtasi jėgos, kuri tiek daug kartų buvo pasmerkta kaip priemonė ginčiam spresti ir teisingumui atstatyti. Vardan tikėjimo, civilizacijos ir žmoniškumo Pijus XII kvietė

VAKARŲ IR RYTŲ TAUTAS KVIETĖ JUNGTI LAISVE GINTI IR TAIKAI IŠLAIKYTI ★ PASMERKĖ JĖGOS PRIEMONES IR KRUVINAS REPRESIJAS VENGRIJOJE ★ KRIKŠČIONIM PRIMINĖ SAŽINĖS PAREIGĄ PADĖTI PAVERGTIEM ★ RAGINŲ DAUGIAU MELSTI DIEVO PAGALBOS.

“padaryti galą netsisėtiem ir žiauriam veiksmap, karo planavimam ir politinės jėgos persvarai, nes visa tai vada į baimės ir teroro bedugnę, užmuša dvasią ir naikina darbo bei pažangos pasiektus vaisius”.

Popiežius dar pastebėjo, kad tos vyriausybės, kurios “neužtikrina žmonėm saugumo, laisvės ir ramybės”, nebetenka savo prasmės.

Suminėjęs krūvinus paskutinių dienų įvykius Vengrijoje bei didelį dėl to susijaudinimą visam pasaulyje, Pijus XII pastebėjo, kad tai rodo, “kaip būtina ir skubu gražinti laisvę tom tautom, iš kurių ji buvo atimta.

Pasaulis negali užmiršti tų

savo brolių, palikti juos savo likimui ir žmogų žeminančiai vergijai?”

Krikščionim yra pareiga visom leistinom priemonėm siekti, kad pavergtiem būtų “gražinta sena padėtis ir atimta jiems laisvė”. Tam tikslui reikia sujungti jėgas vyriausybų ir tautų, kad galima būtų “efektyviai pasipriešinti kiekvienam užpuolimui, nukreiptam prieš kitų teises ir nepriklausomybę”.

Savo kalbos pabaigoje popiežiaus priminė, kad Dievas gali padaryti tai, kas žmogui atrodo neįmanoma, bet dėl to Dievo vardas turis plačiau nuskambėti viešame gyvenime, parlamentuose, radijo pranešimuose, kalbose.

“Dievas tegu jus pažadina iš

letargo, — kalbėjo dar Pijus XII, — atskiria jus nuo šamoklo su tyronais ir karo kurstytojais, nušviečia jūsų sąžinę ir sustiprina valią kūrybos darbui”.

Popiežius pareiškė dar viltį, kad po sunkių bandymų turinti ateiti tikra taika ir ramybė ilgam laikui.

★ Osservatore Romano, Vatikano oficialus organas, pastebė, kad Jungtinės Tautos neturėtų pasitenkinti tik formulu Vengrijos krūvinų žudynių atveju, nes “mūsų brolių kraujas šaukiasi teisybės”.

★ Bolonijos kardinolas Lercario visoje diocezijoje paskelbė bažnytinę gedulą dėl žudynių Vengrijoje.

★ Romoje iš pravažiuojančio automobilio į Sovietų prekybos atstovybę buvo mesta bomba; žmonių aukų nebuvo.

D. SINGH SAUND, išrinktas į Atstovų Rūmus (Brawley, Cal. apygardoje), vyksta į Indiją, iš kur jisai yra kilęs. Jis nori savo gimtajam kraštui papasakoti, kad Amerikoje yra visiškai demokratinė laisvė. Čia gali balsuoti ir būti renkami visu tautų ir rasų žmonės, kurie yra Amerikos piliečiai.

PAŽADAI PO KRUVINŲ ŽUDYNIŲ VENGRIJOJE

Budapešte ir provincijos miestuose protarpiais dar su-aidi šūviai, bet sukilimas yra palaūtas. Rusai tam pavartojo tankus, sunkiąją artileriją ir aviaciją. Jie Vengrijon sutraukė 200.000 kariuomenės, dešimtį kartų daugiau negu paprastai jos laikė Vengrijoje.

Maskvos pastatytas ministris pirmininkas Janos Kadar, savo tautos žudikas, lapkričio 11 kalbėdamas per radiją žadėjo iš rusų išsiderėti:

1. atitraukti kariuomenę, kai krašte būsianti atstatyta tvarka;
2. vengrų kariuomenei parūpinti vengrišką uniformą;
3. gražinti seną valstybinį herbą ir vėliavą;
4. panaikinti slaptąją policiją;
5. švesti tautinę Vengrijos šventę kovo 15;
6. panaikinti rusų kalbos kursus;
7. duoti teisę visų partijų atstovams dalyvauti valdžioje (laisvų rinkimų nesumini- nėjo);
8. nesigriebti keršto prieš sukilėlius.

Janos Kadarų kalba laikoma

Janos Kadar. Jų pasikalbėjimo turinis nežinomas. Janos Kadar savo radijo kalboje puolė Nagy, kurio silpnumas buvo didelis politinis nusikaltimas ir sukėlė kontra-revoliuciją.”

★ Vengrija Jungtinių Tautų stebėtojų neįsileidžia.

★ Jungtinėse Tautose lapkričio 12 pradėtas svarstyti Vengrijos klausimas. Sovietų priešinimasis to klausimo nekelti buvo daugumos atmetas. Į posėdį iš Maskvos atvyko pats Sovietų užsienio reikalų ministris Šepilovas.

NUSTOKITE KALBĖJĘ, VEIKITE!

Kardinolas Mindszenty, kuris yra prisiglaudęs Amerikos atstovybėje Budapešte, lapkričio 4 buvo kreipėsi į Jungtines Tautas pastebėdamas, kad “tikta protestai nieko negali padėti. Skęstančiam neuženka tik žodžio. Saugumo Taryba turi veikti šiandien, ne rytoj. Per daug jau būta kalbų ir

balsavimų. Dabar reikia veiksmo”.

★ Ed T. Wailes, Amerikos pasiuntinys Vengrijai, užleido kardinolui Mindszenty savo raštinės kambarį, Kardinolas čia ant jo stalo aukoją mišias. Komunistai iš lauko seka, kad kardinolas iš JAV pasiuntinybės namų nesuimtas neišeitų.

DIPLOMATIJA VAKARIETIŠKA IR SOVIETIŠKA

Eisenhoweris lapkričio 4 kreipėsi laišku į Bulganiną išreiškdamas viltį, kad Sovietų Sąjunga “vardan žmoniškumo ir taikos” atitrauks savo kariuomenę iš Vengrijos ir tam kraštui leis pačiam tvarkytis. Bulganinas lapkričio 9 atsakė, kad tas “klausimas yra grynai Sovietų Sąjungos ir Vengrijos reikalas”. Jungtinėse Tautose buvo dar pareikšta, kad tai “Sovietų Sąjungos vidaus dalykas”. Iš to susirašinėjimo seka kelios išvados:

1. Žmoniškumas Sovietų Sąjungai nėra joks argumentas. Žmoniškumas ir negali būti joks argumentas žudikui. Eisenhoweris savo žmonišką laišką parašė ne tuo adresu. Pas žudiką paprastai siunčiamas policininkas, o ne paštininkas.

2. Nekaltų žmonių žudymas tarptautiniuose santykiuose dar nelaikomas baustinu kriminalistais tebelaikomi santykiai ir priimami jų sveikinimai, kaip Bulganino Eisenhoweriui: “Mes linkime jums, Pone Prezidente, geriausio pasisekimo Jūsų darbe... Jūs buvate ir liekate rėmėju labai vaisingų ir draugiškų santykių tarp mūsų tautų ir valstybių”.

3. Vidaus reikalai tesiekia iki valstybės sienų. Jeigu So-

vietų Sąjunga skelbia, kad Vengrijos sukilimas yra rusų vidaus dalykas, tai Vengrija nėra jokia nepriklausoma valstybė. Sovietai patys tai patvirtina. Tad nei Vengrija nei kiti Sovietų satelitai neturėtų sėdėti Jungtinėse Tautose ir turėti pasiuntinybių kituose kraštuose Tautos turėtų būti uždarytos. Kai to nedaroma, ir pasidaro painiava tarptautiniuose santykiuose.

★ Kremliuje surengtose vaivėsinose paminėti 39 metų bolševikinės revoliucijos sukakčiai Vakarų diplomatai nedalyvavo, protestuodami prieš žudynes Vengrijoje. Tačiau Amerikos ambasadorius Charles E. Boh-

Mirė prancūzų kardinolas

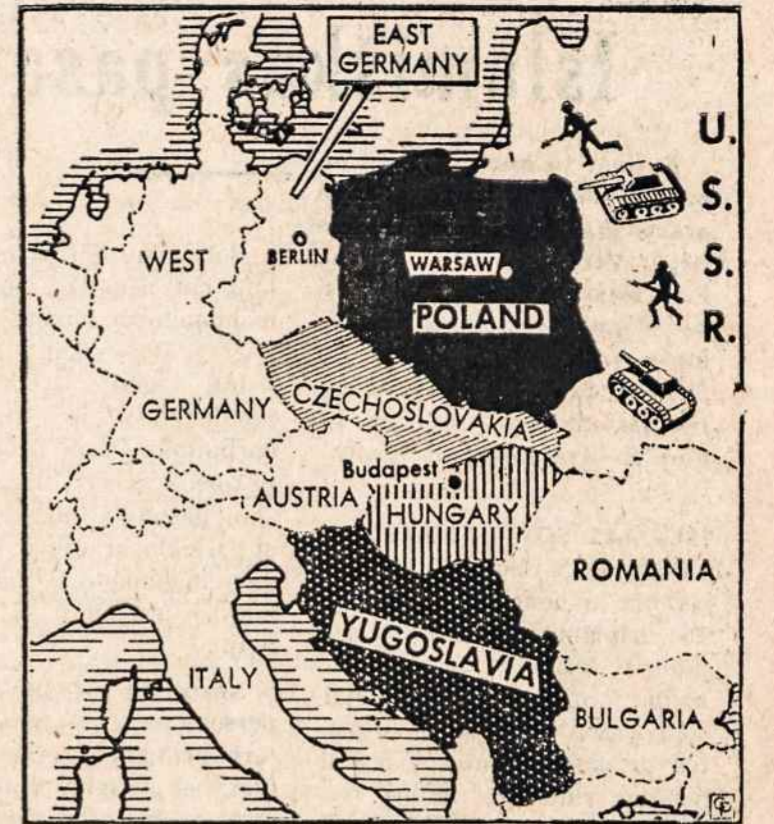
Jules Gerard Saliege, prancūzų kardinolas ir Tulūzos arkivyskupas, mirė lapkričio 5, sulaukęs 86 metų. Praėjusio karo metu jisai griežtai pasisakė prieš vokiečius nacius, kurie Prancūzijoje žudė žydus. Kardinolu buvo paskirtas 1946. Dabar tėra gyvų 60 kardinolų — 21 italų ir 39 kitų tautų. Pijaus XII valdymo metu yra mirę 57 kardinolai.

len pasiuntė įprastinį sveikinimą. Sovietų protokolo šefas tą sveikinimą gražino su prierašu, kad sveikinimas neatitinka Bohleno laikysenos, susilaukė jam dalyvauti vaišėse.

★ Washingtonė gauti Chrusčio ir Bulganino sveikinimai Eisenhoweriui jo perrinkimo proga. Tie sveikinimai nebuvo gražinti su prierašu, kad Sovietų laikysena neatitinka jų sveikinimų, kuriais Eisenhoweriui palinkėta sėkmės. Sovietai, prezidento prašymą pasitraukti iš Vengrijos paliko be sėkmės.

★ Nasseris išreiškė pasitenkinimą, kad “Sovietų Sąjunga padėjusi, pagrasindama anglam ir prancūzom “stipresne jėga”. Amerika padėjusi, išspausi Jungtinių Tautų policiją. Nasseris abiem žyglais patenkintas. Bet tuo metu, kai vakarietiška diplomacija rūpinasi, kad Sueso tirkrai įvyktų taika, sovietiška diplomacija stengiasi patelkti “savanorius”, kad taikos Azijoje nebūtų.

★ Amerikos ir Sovietų atsitiktinis sutarimas ties Suesu užkliūva už paskutinės popiežiaus kalbos, Pijus XII palinkėjo: “tegu Dievas jus apsauguo nuo bendravimo su tyronais”.

ZEMĖLAPIS rodo kraštus, kur išsiplėtė titoizmas. Sovietai yra sutelkę savo tankus prie Lenkijos sienos.

PRIE SUESO VIS DAR NERAMU

★ Sueso kanalo konfliktas tebėra dar pavojingoje padėtyje. Nors ir sutarta, kad anglai, prancūzai ir žydai pasitrauks iš Egipto teritorijos, o Egiptas priims tarptautinę policiją, bet yra visa eilė klabių. Egiptas reikalauja, kad būtų garantuota, jog ir tarptautinė policija nepasilaikys Egipto teritorijos (Sueso kanalo). Žydai nenori užleisti Gazos, o Sinajus pusiasalyje reikalauja, kad Egiptas ten neturėtų savo kariuomenės.

★ Tarptautinės policijos pirmieji daliniai pasiekė Italiją.

★ Gen. Burns, paskirtas tarptautinės policijos vadu, kalbėjosi su Nasseriu, bet daug klausimų liko neišaiškintų. Jis atskrido į New Yorką kalbėtis su Jungtinėm Tautom.

★ Pietų Korėjoje vyrai, dalyvavę kare su komunistais, pareiškė norą vykti savanoriais į Vengriją arba Egiptą kautis su bolševikais.

★ Egiptas skelbia, kad kovose prie Sueso žuvo 2000 žmonių. Anglai ir prancūzai skaito, kad žuvo 400 karių ir 100 civilių — viso tik 500.

★ Sueso kanalo dalis yra egiptiečių rankose. Anglai ir prancūzai yra užėmę tik vieną ketvirtadalį. Kanalas dabar nebeplaukiojamas. Gali užtrukti keli mėnesiai, kol jį išvalys

nuo paskandintų laivų. Laivai dabar turi plaukti aplink Afriką.

★ Sen. Knowland siūlo taikyti ekonomines sankcijas anglam, prancūzom ir žydum, jeigu jie priešintusi Jungtinių Tautų reikalavimui atitraukti savo kariuomenę iš Egipto teritorijos.

★ Irakas ir Jordanas nutraukė diplomatinius ryšius su Prancūzija. Jordane uždrausta įvežti prancūzų prekes.

★ Bagdado tarpusavio pagalbos paktas laikomas miręs. Tą karinę sąjungą sudarė Britanija, Iranas, Irakas, Pakistanas ir Turkija. Arabiškos valstybės atsako toliau su britais bendradarbiauti.

★ Prezidentas Eisenhoweris atmetė Šveicarijos siūlymą susitikti penkiom didžiosiom valstybėm — Amerikai, Anglijai, Prancūzijai, Indijai ir Sovietų Sąjungai. Eisenhoweris pareiškė, kad konfliktas dėl Sueso yra Jungtinių Tautų rėmuose sprendžiamas.

AR VEŽYS PAGYDOMAS?

Washingtono Sveikatos Institutas praneša, kad jam pavyko bandymai sustabdyti vėžį pas žiurkes. Vėžys buvo naikinamas panaudojant virus. Ar tai bus galima pritaikyti ir žmonėm, dar neaišku. Bet tas metodas, sakoma, teikiąs gerų vilčių.

Islamiškas pasaulis Sovietų Sąjungoje

Ryšium su konfliktu dėl Sueso kanalo, Sovietai dedasi arabų draugai ir jų teisių gynėjai. Verta mesti žvilgsnį, kaip bolševikai namie tvarkosi su islamiško tikėjimo tautom, kurių yra nemaža pavergtų Sovietų Sąjungoje. Tai informacijai, tikimės, pravers šis kun. R. Krasausko straipsnis.

KUN. R. KRASAUSKAS
Laiškas iš Romos

Bolševikai dėl savo sistemos taip pat negalėjo leisti, kad mahometonai klajotų iš vietos į vietą. Bolševikai privertė apsigyventi vietoje — iš klajoklio pasidaryti sėsliu ūkininku ir darbininku. Tam buvo sudaryti kolchozai, sukurti nauji miestai, pastatyti fabriškai. Tai irgi pasiekta krauju ir kančia ne vien mahometonų, bet ir kitų tautų, atitremtų į sovietinę Aziją.

Neapsėita ir be tikėjimo persekiojimo. Smarkiausiai tarp mahometonų siautėjo bedievybės agitatoriai 1925—1934 metų laikotarpyje. Religinės praktikos buvo visokiais būdais vejamos iš gyvenimo, o

kai įsteigta mahometonams "dvasinė" administracija—tam tikrą hierarchiją, bet irgi suskaldyta. Mahometonams valdyti Sovietai sudarė keturias regionines "dvasines" valdžias: vieną Europos Rusijai ir Sibiriui, antrą — Kaukaziui, trečią — Užkaukazei ir ketvirtą — Vidurinei Azijai ir Kazachstanui. Paskutinioji yra svarbiausia ir įtakingiausia, nes ji administruoja apie 30 milijonų mahometonų. Ši administracija skirta paveikti visą islamo masę.

Jau nuo seno vidurinės Azijos mahometonai turėjo garsų vardą ir autoritetą. Dar anais laikais, kai tos tautos gyveno

nepriklausomą gyvenimą, arba vėliau, kai pateko Rusijos carų valdžion, ten klestėjo islamiškos teologijos mokslas, ten buvo šventovių, žinomų visam islamo pasauliui ir gausiai lankomų jų piligrimų. Samarkando miestas, kadaise buvusi sostinė garsiojo užkariautojo Tamerlano, gulys derlingame slėnyje, turįs nepaprastai gražių senovinių pastatų, labai yra mėgiamas mahometonų lankytojų. Bet labiausiai yra lankomas šventasis miestas Bucharai. Iki 1920 metų negalėjo jį įkelti kojos joks netikėlis

ISLAMAS SOV. SĄJUNGOJE

Sovietų Sąjunga didėle dalimi yra mahometoniška, nes iš 16 vadinamųjų sovietinių respublikų šešiose vyrauja Mahometo tikėjimo išpažinėjai. Jiem yra Azerbaidžiane su naftos pramonės centru Baku ir penkios vidurinės Azijos respublikos: Uzbekistane, Turkmenistane, Tadžikistane, Kazachstane ir Kirgizijoje. Ir tai dar ne viskas.

Pati didžioji Sovietų Sąjungos respublikų yra Rusija. Ji sudaro "federaciją" iš eilės "autonominių" respublikų. Iš jų Volgos - Kamos baseine yra trys respublikos — Totorija, Baškirija ir Urmurtija. — kur ištiesai gyveno mahometonai. Šiaurės Kaukaze yra dar trys respublikos — Dagestanas, Kabarda ir Osetija, kur gyventojai daugumą taip pat sudaro mahometonai. Be to, yra dar daug "autonominių" sričių su mahometonais; pav., Adžarija su Batumo miestu, Kaukazo įvairios tautelės ir kit. Sovietų Sąjungoj šiuo metu yra per 40 milijonų mahometonų, t. y. šešta dalis viso islamiško pasaulio.

STALINAS PRIEŠ MAHOMETONUS

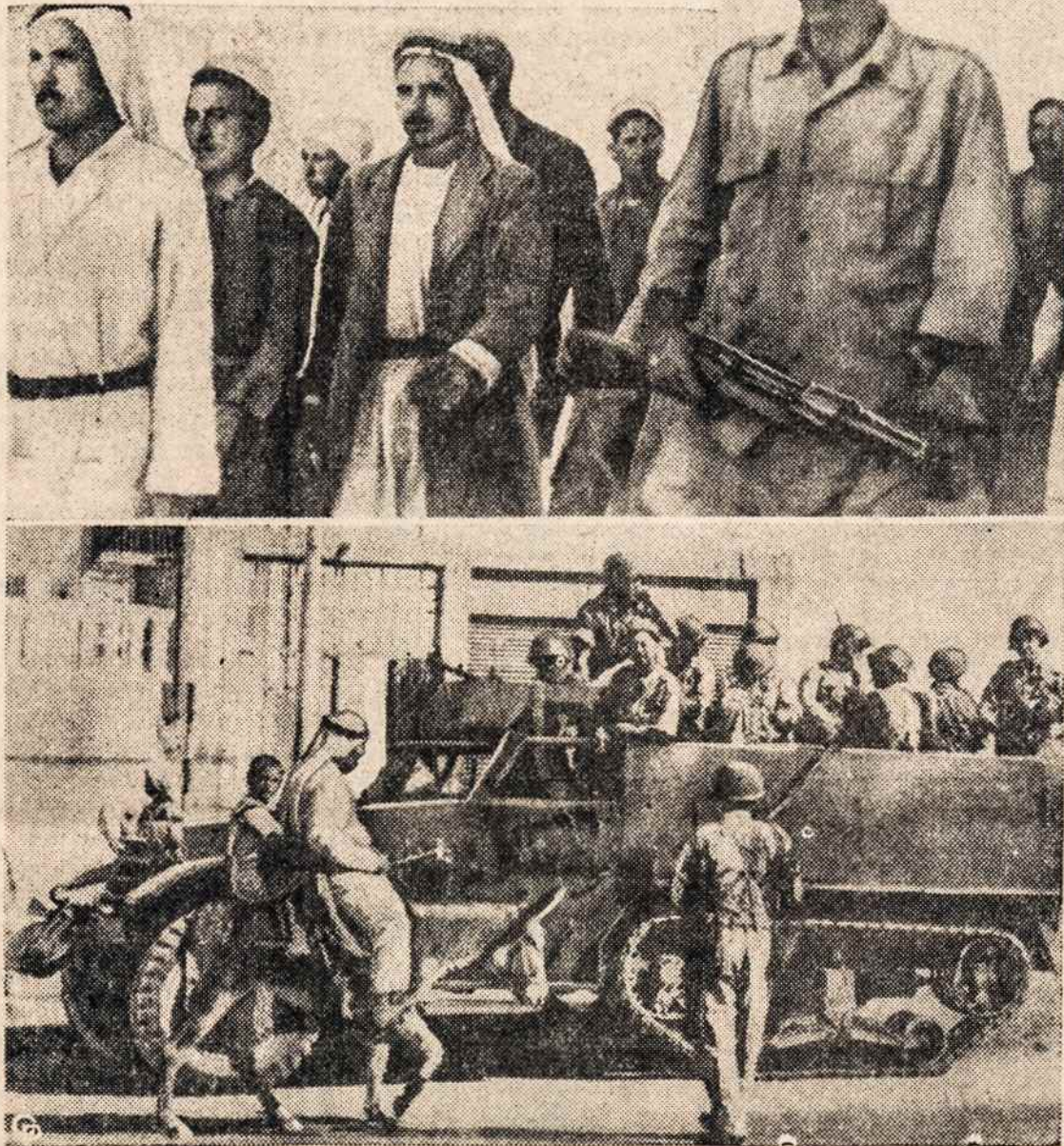
Tie 40 milijonų mahometonų nėra vienos tautos, bet vieno tikėjimo. Praeityje juos jungė ir vienas arabiškas raštas. Dar caro laikais jis priedarėta buvo keičiamas į rusišką alfabetą. Bolševikai Stalino laikais tą carų darbą užbaigė. Jie griebėsi dar ir kito dalyko: mahometonus suskaldyti. Tam tikslui įkūrė autonomines respublikas, pabrėždami atskirų tautelių skirtumą. Tai turėjo mahometonus skaldyti ir lengviau palenkti komunizmui. Bolševikai puolė ir tų tautų senus papročius, kad mahometonai greičiau susilietu su kitais. Buvo panaikinta poligamija ir veidų uždangalai moterim. Žiaurios priemonėmis naikinti vestuviniai papročiai — jaunų sobrobimas. Jis buvo tik simboliškas, primena senus laikus, nes dėl vedybų jau buvo iš anksto susitariama.

Tos visos reformos aplaistytos krauju, nes mahometonų šeimos atkakliai priešinosi, o bolševikai žiauriai persiakojo. Labai daug mahometonų už pakliuvo į vergų darbus.

tikintieji persekiojami. Jeigu mahometonai būtų ilgiau ir išvermingiau priešinosi, vargu ar Sovietai būtų pasiekę žymesnių rezultatų antireliginės kovoj. Tačiau mahometoniškoji dvasiškija, matyt, įsivaizdavo daug baisnes tos kovos pasekmes, todėl ėmė linkyti į kompromisus. Bolševikams tik to ir reikėjo. Jie dabar pradėjo rodyti mahometams gražų veidą.

RAUDONŲJI MUSULMONAI

Iki 1936 metų mahometonai Rusijoje kentėjo persekiojimą. Pradėjus jiems palūžti, bolševi-

ZYDAI Gazoje suima arabus.

IS LIETUVOS

Rašo ALMUS

Žemas mokytojų pasiruošimo lygis

Taip rašo apie Lietuvos mokytojus "Tiesa", pasiremdama paskutiniu egzaminu Vilniaus pedagoginiame institute duomenim. Baigę lietuvių kalbos fakultetą nemoka pakankamai lietuvių kalbos. Kiti 19 ketvirtą kurso studentų negavo diplomo dėl elementarių savo specialybės dalykų nežinojimo. Kauno politechnikos institutas šiais metais priėmė 1.500 studentų, kurie eš "geriau paruošti nei anksčiau". Tačiau profesoriai stebėjėsi, kad "būsimieji inžinieriai", iš eilės vidurinių mokyklų išėję su penketukais atestata, nemokėję elementarių matematikos pagrindų — nežinoję, kas yra "voltas, kalorija, tarptautinė žvakė". Veik visi abiturientai neturėję jokio supratimo apie braižybą, šriftą... Lengvinas, Kauno politechnikos instituto dėstytojas, kviečia kuo greičiau išaukti gimnazijų direktorių suvažiavimą ar ruošti mokytojam pasitobulinimo kursus.

Jaurimo labai stinga... Jaunimo labai stinga — rašo "Tiesa" — ir darbininkai galėtų būti priimami neribotai, ypačiai statybose. Jose labai trūksta gerų, kvalifikuotų darbininkų. Dėl to Kaune dažnai neįvykdomi statybų planai ir žema jų kokybė. Eš Kaune yra dalis abiturientų, gimnazijas baigusių, kurie nieko neveikia, net universiteto nelankę. Tuo tarpu amatuose ir gamyboje labai trūksta kadru.

Nėra, tai nėra Tiesoje Koraliova skundžiasi, kad Vilniuje nėra kam pataisyti rankinuko sugedusio užrakto; nėra kur permegsti megstinių drabužių, niekur netaiso šilkinių kojinių. Batus lakoja tik "privatininkai", o nusivalyti batus Vilniuje tegalima tik pas vieną "privatininką" prie sveikatos apsaugos ministerijos. Visas Vilnius jį žino. Vilniuje tik viena drabužių valymo įmonė, kurios laukiamajame žmonės niekad nesutelpa. Koraliovai pasakoja Vilniaus gyventojai Larionova: "Atsiimdama pastebėjau skylę prie kėlių juosmens. Pradeginta su prosu. — Tai nieko, — pasiteisino priėmėja, — po švarku nebus matyti".

Menkas susisiektimas ir Vilniuje

Komtorgas Kolesnikovas sako, kad kasdien iš Vilniaus autobusų iškrinta apie 25 uolatinio gedimo. Dalis autobusų nevertojami, nes nėra konduktorių (Lietuvoje ne taip kaip Amerikoje; ten autobuse yra šoferis ir konduktorius.)

Jurgis Petrauskas

Dramos aktorius Jurgis Petrauskas susilaukė 70 metų. "Tiesoje" apie jį rašė jo kolega artistas Viktoras Dineika. • Kauno sunkiųjų darbų kalėjime prie Mickevičiaus gatvės laikoma apie 400 kalinių. Daugiausia jų yra politiniai — bolševizmo atkū. Kaliniai pasivaikščiojimo metu meldžiasi, kalbėdami rožančių.

SPAUDA

Kuo gi mums reikia rūpintis

Aidų paskutinis nr. skirtas kultūros kongresui — jame paskelbti kongrese buvę pranešimai ir nutarimai. Gera juos turėti vienoje vietoje surinktus. Su jais galės susipažinti ir kongrese nedalyvavusieji. O kad pranešimuose keltos mintys rastų didesnio atgarsio, dera kai kurias jų paryškinti populiariausiuose laikraščiuose.

Sustojame šiuo tarpu prie vienos minties — kultūrinės veiklos svarbos, kurią paličia dr. A. Baltinis, dr. J. Girnius, St. Barzdukas ir kt. Klausimas šiuo metu aktualus ta prasme, kad spaudoje buvo susikryžiusios nuomonės — ar reikia rūpintis politine veikla ar kultūrine. Politinio veikimo šalininkai pasijuto puolami kultūrininkų ir stoji viešai ginti politinio veikimo, politinio veikimo grupės. Gerai padarė kongreso pranešėjai neliesdami poleminių klausimų tiesiogiai, o tik aiškindami paties kultūrinio veikimo prasmę.

Dr. A. Baltinis kultūrinę veikimą iškelia kaip tikrojo žmogiskumo pasireiškimą ir reikalavimą.

"Iš visų amžių kompetentingiausi žmonės, kurie sugebėję kultūrinės vertybes pergyventi ir jas kurti, — šventieji ir genijai — yra pripažinę, kad tik šios vertybės sudaro tikrąją mūsų žmogiskumą ir jų pergyvenimas bei pasisavinimas pripildo mūsų gyvenimą turiniu, įprasminančiu mūsų būti. Kas nemoka kultūra gyventi, tas nėra pilnas žmogus... jei bent akimirka pergyvename religines, etines, menines bet mokslines vertybes, pasijuntame pakilę dvasioje ir laimingi, mes tada prarandame savo izoliaciją ir jaučiamės įsijungę į gilesnį, tikresnį gyvenimą".

Pagrindinis kongreso kalbėtojas dr. J. Girnius pažiūri į kultūrą iš kitos pusės — kultūrą regi tautiskumo pačiu

tvirtuoju pagrindu. "Tauta nėra tik kraujo bendruomenė, — samprotauja autorius, — kultūra yra tasai pagrindas, kuris atitinkama bendruomenę sutelkia į tautą... Tautybė nėra paveldima, kaip nėra paveldima ir kultūra... Gimsta žmogus tėvų tautoje, bet į kurią tautą jis įsijungs priklausau nuo to, kurios tautos kultūrą jis įsisavina. Neįaugus į tėvų tautos kultūrą, dvasia išsijungia iš tėvų tautos... Iš antros pusės, įaugant į tėvų tautos kultūrą, jaugama tuo pačiu ir į tėvų tautą taip, kad ji iš tiesų pasidaro asmeninės būties branduoliu, nepakeičiamai brangiu ir todėl neiškeičiamu į nieką pasaulyje".

Tie pasakymai reiškia, kad tas, kuris suvokia savo kultūros vertybes ir jas praktikuoja savo kasdieniniame gyvenime, tas yra sykiu ir savo tautos patriotas.

Sitų samprotavimų akivaizdoje lengviau atpažinti siūlus ir aname nesusipratime, ar intis politikos ar kultūros... Tie, kurie pabrėžia politinės veiklos svarbą, politiką laiko labiausiai kovą dėl krašto išlaisvinimo, propagandą prieš okupantą ir tam reikalui vadovaujančių įstaigų suorganizavimą ar perorganizavimą. Jų akys, vadinasi, nukreiptos į ten Lietuvoje esančių gelbėjimą. Tie, kurie pabrėžia kultūrinės veiklos svarbą, nukreipia daugiau akis į čia esančios tautos dalies išlikimą bei išlaikymą. Tai dvi skirtingos plotmės, kurios viena kitai visai neklaido. Tarp jų nesusipratimui neturėtų būti pagrindo. Abidvi sritys yra svarbios, jei politinį veikimą suprasime tik siauresne prasme, teįmanoma svetimoje žemėje, tik kaip krašto laisvinimą. Būtų betgi tikslingumo klausimas: katroje srityje galima daugiau realiai nuveikti, ten reikia ir jėgų bei išteklių daugiau mesti.

Tie, kurie pabrėžia politinės veiklos svarbą, politiką laiko labiausiai kovą dėl krašto išlaisvinimo, propagandą prieš okupantą ir tam reikalui vadovaujančių įstaigų suorganizavimą ar perorganizavimą. Jų akys, vadinasi, nukreiptos į ten Lietuvoje esančių gelbėjimą. Tie, kurie pabrėžia kultūrinės veiklos svarbą, nukreipia daugiau akis į čia esančios tautos dalies išlikimą bei išlaikymą. Tai dvi skirtingos plotmės, kurios viena kitai visai neklaido. Tarp jų nesusipratimui neturėtų būti pagrindo. Abidvi sritys yra svarbios, jei politinį veikimą suprasime tik siauresne prasme, teįmanoma svetimoje žemėje, tik kaip krašto laisvinimą. Būtų betgi tikslingumo klausimas: katroje srityje galima daugiau realiai nuveikti, ten reikia ir jėgų bei išteklių daugiau mesti.

Tie, kurie pabrėžia politinės veiklos svarbą, politiką laiko labiausiai kovą dėl krašto išlaisvinimo, propagandą prieš okupantą ir tam reikalui vadovaujančių įstaigų suorganizavimą ar perorganizavimą. Jų akys, vadinasi, nukreiptos į ten Lietuvoje esančių gelbėjimą. Tie, kurie pabrėžia kultūrinės veiklos svarbą, nukreipia daugiau akis į čia esančios tautos dalies išlikimą bei išlaikymą. Tai dvi skirtingos plotmės, kurios viena kitai visai neklaido. Tarp jų nesusipratimui neturėtų būti pagrindo. Abidvi sritys yra svarbios, jei politinį veikimą suprasime tik siauresne prasme, teįmanoma svetimoje žemėje, tik kaip krašto laisvinimą. Būtų betgi tikslingumo klausimas: katroje srityje galima daugiau realiai nuveikti, ten reikia ir jėgų bei išteklių daugiau mesti.

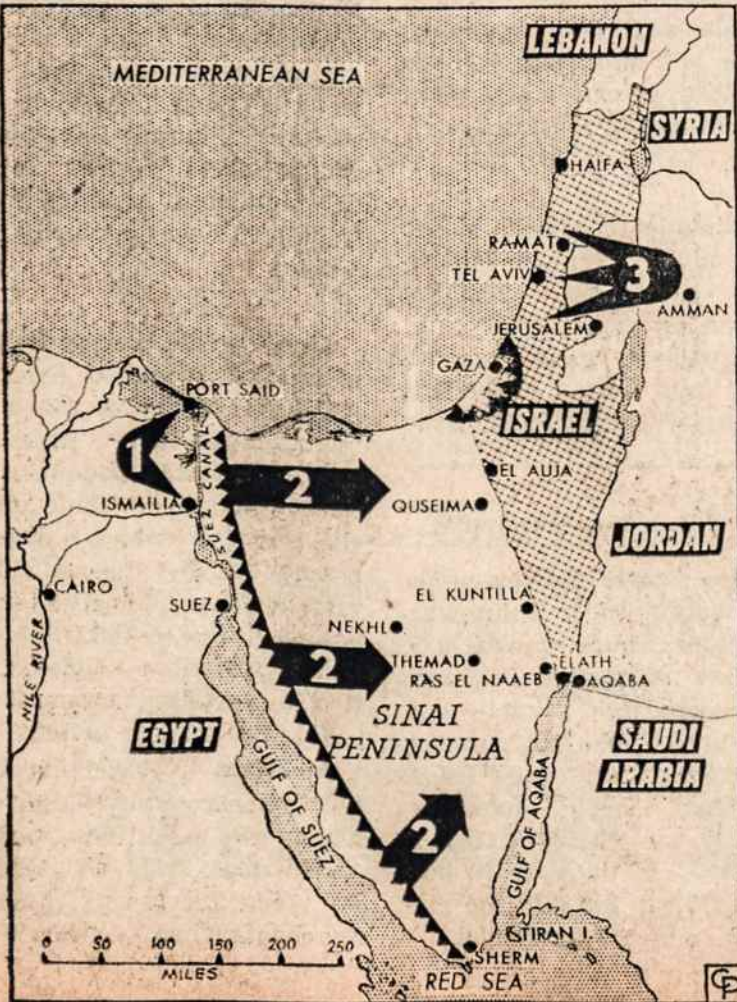
Turkey, Pumpkin Pie — and Muskets on the Side!

The harvest was plentiful—that first Thanksgiving. And the future looked bright. But the gun and powder horn guarding the table served as a reminder of the dangers still present. This Thanksgiving finds our harvest bountiful beyond imagination, but dangers still exist. And family security today lies in a comfortable backlog of savings instead of gunpowder. Protect your family by investing regularly in United States Savings Bonds! Your principal invested in Series E Savings Bonds is absolutely safe— not subject to market fluctuation.

Your returns from Savings Bonds are sure. Your Government guarantees you \$4.00 for every \$5.00 you invest, when Bonds are held to maturity (9 years and 8 months). Your investment in Savings Bonds is liquid. A Bond may be converted into cash after you have held it 2 months. So insure continued prosperity and security for your family by investing in Savings Bonds today—either on the Payroll Savings Plan where you work or by regular Bond purchases at your bank.

Part of every American's savings belongs in U. S. Savings Bonds

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.
Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Mes vis dar organizuojamės

Organizuokite ir pasišvęskite — yra ragines arkivysk. Jurgis Matulaitis, kurio beatifikacija dabar rūpinamasi. Taisai juo raginami ypač tiko atkuriant nepriklausomą Lietuvą. Nepriklausomybės pirmaisiais metais lietuviškojo organizuotumo iš tikrųjų parodyta nemaža, sakykime, labai daug, nes viskas iš naujo suorganizuota ir sukurta. Reikėjo nemažai ir pasišvęsti, aukotis, ir to pasiūkiojimo daug kam taip pat netrūko. Karo muzėjuje Kaune buvo išrašyti teisingi žodžiai: "Per aukas ir pasišventimą laisvę laimėjome". Organizacija ir darbas ejo ranka rankon. Tik paskesniais nepriklausomojo gyvenimo metais toji pusiausvyrą pradėjo pakriksti. Daugiau griebtasi visokių reformų ir projektų, o mažiau paties darbo. Imta manyti, kad pakanka tik geriau susiorganizuoti, persitvarkyti ar pertvarkyti, o darbas jau eis savaime. Deja, kur reikia pasišvęsti, ten nepakanka tik susiorganizuoti.

Amerikos lietuviai yra parodę didelius organizacinius gabumus ir daug pasiūkiojimo, kai kūrė parapijas ir steigė savo organizacijas. Amerikos lietuvių muzėjuje, jei toks būtų, taip pat reikėtų išrašyti žodžius: "Per aukas ir pasišventimą daug laimėjome". Tačiau ir šioje marių pusėje organizacijos aplenkė darbą. Daug draugijų tebėra gyvos tik savo vardu, susirenka tik valdybom pakeisti. Organizacijom stinga jaunos kartos pasišventimo ir darbo, kuriam taip uoliai aukojosi senesnioji karta. Amerikos lietuvių senosiom draugijom trūksta ir naujųjų ateivių tautos, nes jiems daug kas nepatinka arba jie mano, kad tos draugijos neatitinka naujiems uždavimams. Kuriamos tada naujos

organizacijos, kurios rodo gyvumo tik tol, kol susitvarko, o paskui apimsta. Ir čia organizacija prašoksta darbą. Mūsų polinkis organizuotis yra stipresnis už pareigą aukotis.

Nauja organizacija gimsta ir lietuvių tautos istorijos reikalui. Mintis gimė kultūros kongrese Chicagoje, gi atsiūkimas tuo reikalu tilpo praėjusiam Darbininko numeryje. Ten skaitome: "Yra daug lietuvių tautos istorijos problemų, kurios reikalingos artimiausioje ateityje panagrinėti, nes jos žalingai veikia tautos interesus... Yra skubus reikalas ateiti į pagalbą liuanistinių mokyklų (ar klasių) istorijos mokytojams, nes jie palikti be niekeno pagalbos". Yra iš tikrųjų daug reikalų, susietų su Lietuvos praeities studijom ir su tos praeities nušvietimu jaunajai kartai, bet yra ir abejonė, ar nauja draugija galės ką padaryti daugiau be susiorganizavimo.

Ligi šiol tie patys klausimai kilo Kultūros Institutui, Lituanistikos Institutui, Seserų Lietuvių Institutui, Švietimo Tarybai, Mokytojų Draugijai na, ir Vlikui ir Lietuvos Laisvės Komitetui. Deja, ir gėri jų norai bei projektai atsitrenkia į sieną: nėra kam rašyti tais degančiais istorijos klausimais. Kas galėtų ir turėtų pareigą rašyti, nesiaukoja. Kas yra pakliuvęs į tokias sąlygas, kad negali rašyti, negali nė aukotis.

Labai pasveikintume naujos draugijos iniciatorius, jei tą problemą išspręstų anksčiau, negu bus surašyti įštatai ir gražiai aptarti tikslai. Priešingų atveju turėsime dar vieną pavyzdį, kaip lietuvių polinkis organizuotis pasibaigia tik įštatai ir kalbomis apie būsimus darbus.

Kokie rūpesčiai vaikšto po anglų namus

Arglijos karalienė Elzbieta II, paspaudusi mygtuką, atidarė pirmąją pasaulyje atominės energijos stotį. Ji yra įrengta Colder Hall, Anglijoje, ir nebebandymam, o pramonės reikalui. Atseit, atominis amžius yra prasidėjęs ne vien bombomis, kurios kraunamos į sandėlius, ir ne tikai povandeniniais laivais, varomais atominės energijos, bet ir atomine energija taikos reikalui. Taip, taikos, kurios vis dar nėra pasaulyje, nes yra tie patys žmonės su savo netaikia prigimtimi ir savo rūpesčiais. Kokie rūpesčiai vaikšto po anglų namus?

Dar neprasidėjus karui dėl Sueso, anglų visuomenė buvo stipriai palietęs savo žodžiu Vokietijos kancleris dr. Konradas Adenaueris.

Reikia sutikti, kad jį šiuo metu yra pats populiariausias premjeras Europoje. Net toks žymus politikas vilkas, kaip Winstonas Churchillis, Vokietijos kanclerį yra pavadinęs didžiausiu valstybės vyru pokario Europoje. Jį šiuo metu laikau atstatė karo stipriai apgrautą Vokietijos ūkį, sutvarkė Vokietijos santykius su sąjungininkais, rado kompromisą su opozicija dėl vokiečių kariuomenės ir išsprendė prancūzų - vokiečių nesantaikos obuoliu virtusį Saaro klausimą. Atlikta nemaža darbo senyvam amžiuje. Ir atliekama jo nemaža, o laiko užtenka K. Adenaueriui kasdien nuėti mišiom, prižiūrėti savo namų ūkį ir daržus, pasirūpinti paukščiųde. Paklaustas apie ilgo amžiaus ir sveikatos paslaptį, atsakė, kad jį neturįs rūpesčių... Visus valstybinius ir politinius rūpesčius paliekas savo darbo kabinetu — niekada jų nesiima namo.

Anglų namus pasiekė jo žodis apie Vakarų Europos mirtį u... ją. Koks tai paukštis, kuris drėskė į akis kai kuriems anglams? Adenaueris pasiūlė susivienyti Europai pirmiausia ūkiškai, arba kitaip tariant, panaikinti tarp atskirų valstybių muitus. Susidarytų maždaug 168 milijonų gyventojų ūkiškas vienetas, kuris galėtų atsistoti greta JAV ir Sovietų Rusijos, Paskui sektų ir politinė Europos vienybė —

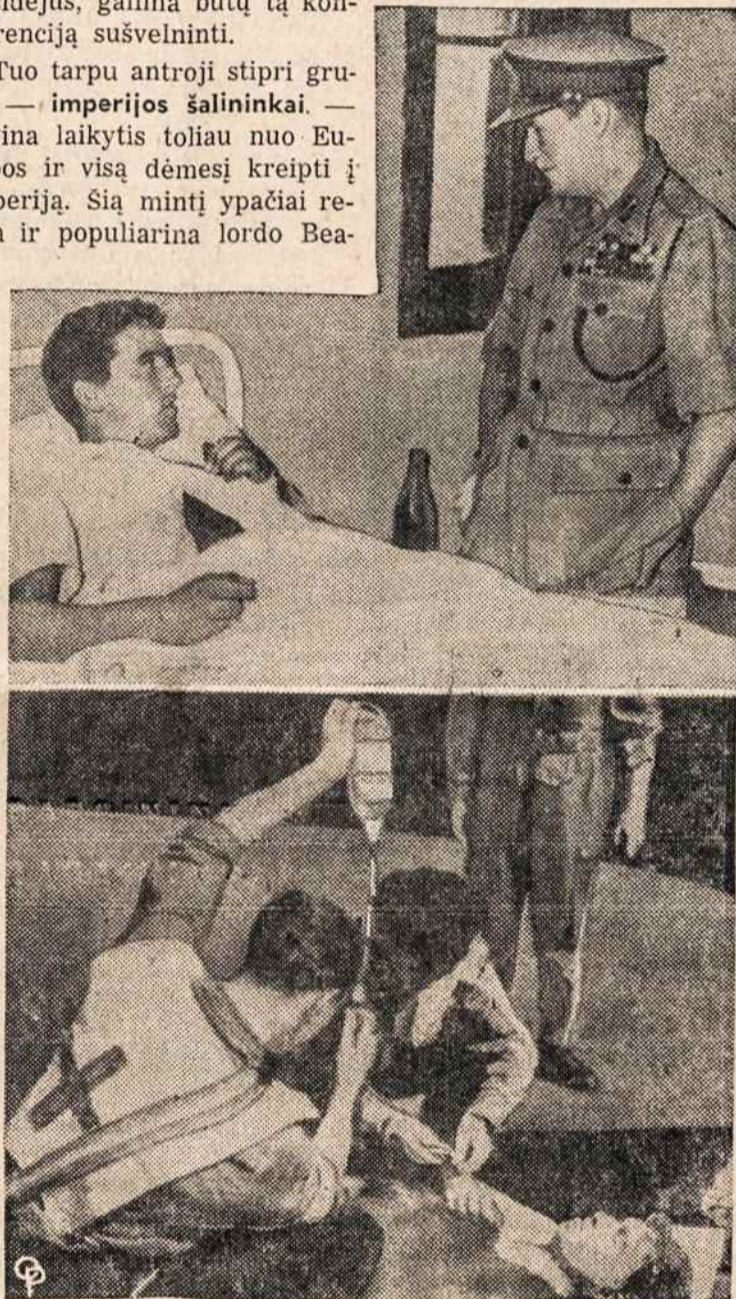
Jungtinės Europos Tautos. Tą mintį Adenaueris išskėlė tada, kai nuėjo kalbos, kad JAV nori iš Europos atitraukti

savo kariuomenę. Niekas tada dar nežinojo, kas atsitiks Vengrijoje, o paskui Suese. Bet ir tokių įvykių akivaizdoje vieninga Europa reikalinga, jei ji net ir sustiprėtų JAV karinės pajėgos ryšium su bolševikų grasinimais.

Adenauerio minčiai pritarė Prancūzija, Belgija, Olandija ir Luksemburgas. Šios valstybės sutiko svarstyti, kaip reikėtų išvengti tarpusavio konkurencijos, numušti prekių kainas, panaikinti ar bent sumažinti muitus. Pakviesta dėtis ir Anglija, kuri nevienodai priėmė tą mintį. Vieni anglai mano, kad reikėtų dėtis krūvon su vakarų Europa, nes Anglija ūkiškai vis labiau spaudžiama ir viena sunkiai begalės atsilaukyti. Nurodoma, kad nugaletoji Vokietija savo prekybinį balansą suvedė jau su pelnu. Vokietija vis labiau įsikverbia į pasaulinę rinką ir išstumia kitus, taigi ir anglus. Draugėn susidėjus, galima būtų tą konkurenciją sušvelninti.

Tuo tarpu antroji stipri grupė — imperijos šalininkai. — ragina laikytis toliau nuo Europos ir visą dėmesį kreipti į imperiją. Šią mintį ypačiai remia ir populiaria lordo Bea-

verbrooko spauda (Daily Express ir kiti) ir žymi dalis konservatorių. Konservatorių partijos metinė konferencijoje daug atstovų reikalavo atsistatinti tuos ministerius, kurie pasisakė už mūitų uniją. Imperijos šalininkai nurodo, kad išplėtus dar labiau prekybos santykius su Commonwealthu ir daugiau investavus kapitalo į kolonijas, Anglijai joks ekonominis sukrėtimas nebūtų bausis. Bet, deja, gyvenimo faktai rodo, kad prekybos santykiai su imperijos kraštais blogėja. Kanada vis labiau krypsta į JAV pusę, Australija smarkiai kuria ir plečia savo pramonę, Indija dairosi už gelež. uždangos. Todėl, nežiūrint smarkios opozicijos, Anglijos vyriausybė Adenauerio planą atsidėjusi studijuoja. Laukiama ką tuo reikalu pasakys Britų Pramonės Federacija, opozicija ir darbininkų

SUESO kautynėse sužeisti arabai.

profesinės sąjungos.

Antroji ne mažiau populiari figūra Anglijoje yra maršalas Tito. Daug kas pradeda į jį žiūrėti, kaip į naują socializmo kūrėją, kuris savo tolimesnėje eigoje "išgelbės Europą nuo komunizmo". Kai kurie anglų komentatoriai taip yra susizavėję Tito veikla ir sugebėjimais, kad net Jugoslavijoje esančios santvarkos nebevadina komunizmu. Bet pats maršalas Tito nuo komunizmo niekur ir niekada nėra atsiskęs. Tiktai norėdamas apsisaugoti nuo kadaise Stalino grąsomų kartuvių ir išgelbėti savo kraštą nuo ūkinės katastrofos jis paskelbė naują šūkį: daug kelių veda į socializmą. Ir nuo to laiko atsirado nauja komunizmo forma — titoizmas.

Vakarų galybių palaikomas ir ekonomiškai stipriai paramstytas titoizmas pasirodė toks pat užkrečiamas ir viliojantis kaip ir visi kiti istorijoje žinomi "izmai". Didžiausį įspūdį, žinoma, jis padarė kaimyniniuose satelitu kraštuose, kur Tito šūkis —

daug kelių veda į socializmą — pasirodė beveik vienintelė pasipriešinimo priemonė prieš visišką Maskvos pavergimą. Todėl Anglijoje titoizmui priskiriama visa tai, kas padarė Lenkijoje ir Vengrijoje.

Tuo tarpu pats Tito savame krašte duodas vis daugiau laisvės. Pažymėtinas kad ir toks faktas. Šiuo metu iš Jugoslavijos nuolatos atvyksta į Angliją žmonės aplankyti savo giminių. Vedusieji atsiima ten likusias savo žmonas, o jauni vyrai kviečiasi sužadėtines. Atvykusieji pasakoja, kad Jugoslavijoje dabar, esą žymiai laisviau, negu buvo pirmais pokario metais. Tačiau į ką susiformuos titoizmas pačioje Jugoslavijoje ir kokios jis turės įtakos kitiems kraštams, sunku dar pasakyti.

Anglų spaudoje pasigirdo rimtų balsų, raginančių kovojantiems dėl savo laisvės ir duonos ateiti į pagalbą. Žinoma, ne jėga, bet moraline parama ir jų teisėtų reikalavimų viešu pripažinimu. Buv. Rumunijos ministeris Londone dr. Tilea ta proga "Daily Mail" paskelbė ilgoką straipsnį, priekaišijantį vakariečiams jų neveiklumą. Be kita ko jis pasisakė: "Mums egzilams jūs sako-

te, kad tai yra nelaiminga būklė, kad jūs negalite rizikuoti sunaikinti pasaulį dėl mūsų kraštų, kurie iš viso per mažai savo laisvę tegynę, kad mes turį pamesti viltis sulaukti išlaisvinimo, kad tas išlaisvinimas galįs įvykti už 50 metų, o gal už šimtmečio..." kas tada beliks?

Anglijoje dabar daug kalbama apie sergantį Dulles. Tačiau jam rečiau geras žodis tesurandamas. Jis kaltinamas dėl Sueso krizės. Visų pažiūrų spauda rašo, kad Dulles yra atsakingas ne tik už Sueso krizę, bet taip pat už Nato susilpnėjimą ir Sovietų įsigalėjimą Tolimuose Rytuose bei Viduržemio jūroje. Amerika, neatsitodama tvirtai šalia Anglijos ir Prancūzijos, prausė dirvą komunistam įsigalėti Viduržemio jūros srityje. Sena Stalino svajonė tampa realybe. Todėl su dideliu kartėliu sakoma kad tai,

ko rėpararė Stalinas, padaręs Dulles.

Ruošiantis Sueso okupacijai, Anglijoje buvo pašaukta karo tarnybai 20.000 rezervistų, kurie buvo pradėję nerimti dėl prasto jų šeimų aprūpinimo. Spaudoje atsirado spėjimų, kad gali būti priekšti raudonųjų agentų pirštai neramumui kelti. Buves karo ministeris Shinwell reikalavo stiprinti karinės vadovybės autoritetą ir pajėgumą.

Anglijoje neseniai buvo paskelbta pabėgėliams remti savaitė. Spauda, radijas ir TV plačiai išgarsino Vokietijoje gyvenančių ir negalinčių išemigruoti pabėgėlių tragiską gyvenimą. Ne tik Londono, bet ir provincijos spauda dėjosi apščiai stovyklų aprašymų ir fotografijų, ne kartą paminėdami ir lietuvių vardą. Per šį specialų vajų norėta surinkti 6 milijonus svarų pinigų. Pažymėtina, kad anglai šiuo atveju dažnai pasirodo geraširdžiai. Pav., Sheffielde vienas aukotojas, prašęs neskelbti savo pavardės, atsiuntė net 2000 svarų.

Garsioji rusų Nina, įklimpusi su penkiomis skrybėlėmis, pagaliau buvo atvykusi į teismą, užsimokėjo apie 9 dol. ir išvyko nei vienos skrybėlės nepasiėmusi. Šitas iš pažiūros menkas reikalas iš tikrųjų buvo nepaprastai reikšmingas. Anglai atkakliai užsispyrę rusams įrodė, kad ten, kur pažeista teisė, nei diplomatinė intervencija, nei Užsienio Reik-

(Nukelta į 5 psl.)

BIRUTĖ EMPAKERYTĖ

UŽUOLAIDA

7 Taip svarsčiau ir norėjau įtikinti save, tačiau nežinau pati, ar šioms savo mintimis patikėjau. Tik žinojau, kad man kito kelio nėra, kad šį vakarą ir čia turės būti mano koncertas, ir jame aš dainuosiu. Ir kad čia yra tas miestas, kuriame manęs dar negirdėjo.

Nežinau, kaip dainavau, negirdėjau, ar klausytojai buvo patenkinti. Man ne tai šį vakarą rūpėjo. Tik kaip jie pageidavo kartoti vieną dainą, man pasidarė pikta. Ne, šį kartą aš nesidžiaugiau pasisekimu. Šį kartą aš būčiau buvus daugiau patenkinta, jeigu jie po pirmo mano išėjimo būtų visi išnykę iš salės, o aš būčiau greitai išvažiavus. Tačiau aš taip nebuvo. Turėjau džiaugtis, nes jiems patiko. Bet iš tiesų, ar galėjau nesidžiaugti? Juk buvo tai, ko siekiau. Siekiau ilgai, ištiesusi rankas. Tik kai man dovanojau

didelę puokštę rožių, nežinau, ar šypsojau, ar tik pagriebusi išbėgau iš scenos. Tik širdyje buvo gera, matant pasisekus. Tik širdis aprimo, nes tokios dienos seniai laukė.

Savo pareigą atlikusi, skubėjau namo. Ar buvo verta dar kartą skambinti? Juk už keletos valandų būsiu ten. Gal jie visi miega po anos nakties. Juk reikia poilsio. Grįžusi pamatysiu.

Lauke buvo visai šviesu pasiekus namus. Tą naktį nebuvau sudėjęs akių. Tačiau visai tas nerūpėjo. Koncertas praėjo gerai. Geriau net negalėjau tikėtis. Rankose laikiau tą pačią rožių puokštę, kurią man padovanojo. Ją galvojau pamerkti prie Algučio lovos, grįžusi. Ir jeigu dar jis vis nesijaučia gerai, bus gražu pasižiūrėti į tas puikias gėles. Aš jam dar papasakosiu, iš kur jos ir kaip gavau. Jis tikriausiai labai džiaugsis.

Priėjusi prie mūsų namo,

nustebau pamačiusi tebedegantią šviesą, kai lauke jau buvo šviesus rytas. O įžengusi pamačiau vaizdą, kurio niekuomet nesitikėjau matyti ir kurio tikriausia niekuomet negalėsiu pamiršti. Jie visi sėdėjo prie Algučio. Daktaras ruošėsi išeiti. Nei Algirdas, nei mano tėvai nesujudėjo man įėjus, tarsi nematytų ar būčiau nepageidaujamas svečias. Aš greitai pribėgau prie Algučio, pažiūrėti į jo mažąjį veidelį. Tačiau arti prieiti nespėjau, nes tvirta Algirdo ranka sulaukė mane.

— Neliesk, jis miega, — pasakė žiūrėdamas į mane stiklinėmis akimis.

— Miega? — sušnibždėjau.

— Amžinai... — sukuždėjau jis.

Aš išpėčiau akis. Nesupratau. Aš stengiausi išsivaduoti iš Algirdo tvirtų rankų, tačiau velni. Gal jis buvo toks stiprus, o gal aš po nakties kelionės buvau likusi bejėgė. Tačiau nepajėgiau pajudėti iš vietos. Negalėjau pratarti žodžio. Tik neilgam. Prie durų daktaras dar vis po truputiuką lūkuriavo. Tarsi norėdamas pamatyti, ką aš darysiu. Mano akys nukrypo į jį. Šią minutę jis man buvo iš visų kalčiausias. Staigiu žingsniu išsivadava-

vau iš Algirdo ir pribėgau prie jo.

— Jis mirė?! — vis nesuprasdamą, ismeigusi akis į jį vos iškočiau. Nežinau net, ar jis galėjo suprasti, o gal tik nujautė mano klausimą.

— Taip, ponai. Jis jau iškeiliavo, — pasakė tyliai. — Aš mėginau visa, kad galčiau išgelbėti. Bet... — atsiduso.

— Jis negalėjo mirti — sušukau laukinišku balsu. — Jis negalėjo mirti, daktare!

— Ką darysi, daug žmonių miršta, — kartojė jis lyg nežinodamas, ką man pasakyti.

— Bet jis mano sūnus!... ne, jis negalėjo mirti! — šaukiau toliau — Jis turėjote jį gelbėti! Turėjote daryti visa, kad jis paliktų su mumis... — šaukiau toliau, o skruostais tekėjo ašaros.

— Atleiskite ponai, tačiau aš nieko daugiau jam padėti negalėjau.

— Kas tada galėjo?! — klausiau pati savęs, negalėdama nurimti.

— Tikriausia niekas, — pasiskubino atsakyti daktaras.

— Ne, ne... — šaukiau vėl norėdama dar kažką sakyti daktarui, o gal norėdama kam nors suversti kaltę, kad tik nebūtų nežinios. Tačiau Algir-

das visuomet stovėjo šalia manęs. Algirdas visuomet mane lydėjo visur. Ir dabar jis vėl tvirtai apkabino mane ir neleido daugiau pajudėti ar ką sakyti. Staiga pasižiūrėjau. Rankose tebe laikiau tą didžiulę gėlių puokštę iš ano miesto. Piktai sviedžiau ją kažkur į kampą ir įsikibusi į Algirdo ranką ėmiau garsiai raudoti.

Nežinau paskui nei kaip slinko valandos nei dienos. Nežinau net ar buvo pas mus, ar sėdėjo namuose. Aš buvau tarsi sapne. Tarsi negalėdama prisiminti, nei kur buvau, nei kur esu. Žinau tik, kad Algirdas pasakydavo, ką turiu daryti, kur eiti. Žinau, jis saugojo mane, ir mes kalbėjome kitame kambaryje, kai išnešė Algūtį.

Paskui buvo laidotuvės. Paskui, mes atsisveikinome Algūtį visam gyvenimui. Paskui, Algirdas parėjo su manimi namo, ir ilgai sėdėjom tylėdami. Paskui, jis sakė, kad man reikia poilsio ir turiu miegoti. Tik atsikėlusį pasijutau lyg paukštis narve, arba sugauta pelytė. Nuėjusi į Algučio kambarį, net lovelės neradau. Visa buvo Algirdo sutvarkyta. Jis žinojo, kur aš pirmiausia eisiu, ir nenorėdamas jį priminti, išnešė kažkur.

Dienos bėgo. Ir rodės visa turėjo ateiti į normalų kelią. Juk vieną kartą reikia pamiršti veidus, nors jie ir kažin kaip brangūs būtų. Reikia sukurti su likimu. Jis geriausia žino ko reikia ir taip visa suskirsto. Tačiau aš nurimti negalėjau. Aš vis tebebuvau pasimetusi ir negalėjau sugrįžti į dienas, kurias pirmiau gyvenau.

Algirdas man buvo nepaprastai geras. Jis uždarė savyje skausmą, neduodamas jam niekuomet prasiveržti, kad galėtų man padėti pamiršti. Tačiau ar visa galima pamiršti? Ar visa galima praleisti pro save su dienomis ir daugiau nemėginti sugrąžinti bent svajonėse?

Niekur nėjau. Visą laiką sėdėdavau namie. Su nieku negalėjau kalbėti. Algirdas, išėdamas į darbą, palikdavo mane besėdinčią ir grįžęs rasdavo toje pačioje vietoje. Mano rūbai vis tebebuvo tamsūs, nors laikas skaičiavosi jau mėnesiais ne dienomis. Ir tie mėnesiai vijo vis greičiau vienas kitą, lyg nenorėdami pasiduoti. Lyg lenktynėse arkliai. Algirdas man priminė, kad laikas vėl pradėti dainuoti. Jeigu ne viešai, tai bent pa-

kartoti ką, ar naujo išmokti. Juk laikas nestovi vietoje. Tačiau aš atsisakiau. Aš daugiau dainuoti negalėjau. Jis mėgino visa, kad greičiau atgal į gyvenimą.

Žinau, Algirdas ne tiek norėjo mano dainavimo. Jis manė, kad uomet aš galėčiau pamiršti, tuomet aš turėčiau apie ką galvoti, ir nebūtų laiko liūdesiui. Tačiau jis labai apsiriko. Daugiau dainuot aš negalėjau. Daugiau niekuomet, niekuomet nedaivuosiu. Aš tai žinojau. Save laikiau kalčiausia iš visų dėl Algučio mirties. Jul' gal jis būtų nemiręs, jeigu nebūčiau išvažiavus? Gal jis būtų visai nesirges? Gal jis norėjo, kad aš būčiau visą laiką šalia jo? Taip žiūrėjo į mane savo didelėmis akimis, kai jį atsisveikinau paskutinį kartą. Ir pati tuomet klausiau savęs, kodėl jis taip žiūrėjo į mane? Argi negalėjau suprasti, kad prašė niekur neiti? Kad prašė nepalikti jo. Tačiau vien žvilgsniu nesupratau. Negalėjau išskaityti minties, ir dėl to nesupratę vienas kito išsiskyrėme. Išsiskyrėme amžinai. Nei nepasakiau jam tada sudie. Tik ligi pasimatymo. Tikėdama vėl sugrįžusi rasti

(Bus daugiau)

Arabai gyvena ir mąsto ant kilimo

Artimoje Azijoje smilksta karas, o ten daugiausia gyvena arabiškos kilmės žmonių. Tai gi, žodžiais apie arabus. Red.

Mažoji Azija — arabų žemė. Ten dykumos, smėlis ir saulė. Vandens maža. Septynis mėnesiai visai nelyja. Reikia upes užtventki, pravesti kanalus, reikia laistyti dykumas. Tada suklestės vėslūs sodai, prisirps ta pietų vaisiai.

Tuose soduose gyvena turtingieji, išstatę gražius rūmus. Miestai sutūpę prie upės krantų. Arabų miestai aidai muzika, skardi triukšmu, bet juose galima patogiai išsitiesti ant kilimų — divanų. Niekam tiek nereikalingas kilimas, kaip arabui.

Kilimas čia gražiausias ir moderniausias baldas.

Net modernus pasaulis tokio daikto neišgalvojo. Arabui kilimas yra viskas. Ant jo sėdi, miega, geria arbatą. Kilimėlio reikia ir maldai. Joks arabas nesiklaups ir nesilenks į Mekos pusę be kilimėlio. Nešiojasi visada su savim, ir vos pamato tekančią saulę, tuoj pasitiesia ant žemės savo brangiausį turtą, ir tada lenkiasi Mekai, jų pranašo sosti nei, jų pasididžiavimui ir garsiajai praeičiai.

Milijonai jų gyvena palapinėse.

Namai ne jiems. Palapinėje ir šviečia divonas — kilimas. Tad nenuostabu, kad taip išaugo jo produkcija. Arabų — persų kilimai turi savo vertę ir tuose kraštuose, kur vertinama minkštos sofos, liuksusiniai baldai. Čia jis puošmena, ne gyvenimas.

Ant to kilimo sėdėdamas, rūkydamas pypkę, žiūrėdamas į sukabintus kalavijus, arabas svajoja apie praeitį. O ji buvo didelė ir marga, kaip ir tas jo kilimas...

PRAETIES VINGIUOSE

Pirmą kartą arabų vardas minimas istorijoje 9 amžiuje prieš Kristų. Senieji gyventojai buvo klajokliai, kurių nepavergė nei asiriečiai, nei babiloniečiai, nei egiptiečiai. Vėliau čia pamažų smelkėsi Romos legijonai ir net etijopai.

Gal jie ir būtų taip ištirę, jei ne Mahometas. Jo religija sujungė visus arabus ir išvedė istorijon.

624 m. atstato savo nepriklausomybę. Susirinkusios klajoklių giminės sudaro jėgą, kuri istorijoje suvaidino didelį vaidmenį.

Arabai iš dykumų peržengė savo valstybės sienas ir trijose pasaulio dalyse įkūrė galingas valstybes. Azijos arabų valstybė — Bagdado kalifatas —

Kokie rūpesčiai...

(Atkelta iš 2 psl.)

tų mokyklų profesorių savo kolegoms Kaire, Bagdade, Mekoj ar kitose vietovėse, kiekvienas leidinys, kurį Bucharos mokykla siunčia į Orientą, skleidžia komunizmo idėjas.

Samarkando ir Bucharos aerodromuose sėda į lėktuvus turbanuoti musulmonai, pasirėdę ilgais margais chalatais, įvairiaspalviais ornamentuotais batais, kaip tikri rytu pasakų personažai, ir moderniosios susisiekimo priemonės neša tuos keistus piligrimus į šventąjį islamo miestą Meką ir kitur. Jie keliauja vykdyti Sovietų kultūropolitine misija Arabijoje ir kituose Azijos ir Afrikos kraštuose. Tai modernūs Mekos maldininkai ir kartu raudonieji diplomatai ir slaptieji komunizmo agentai.

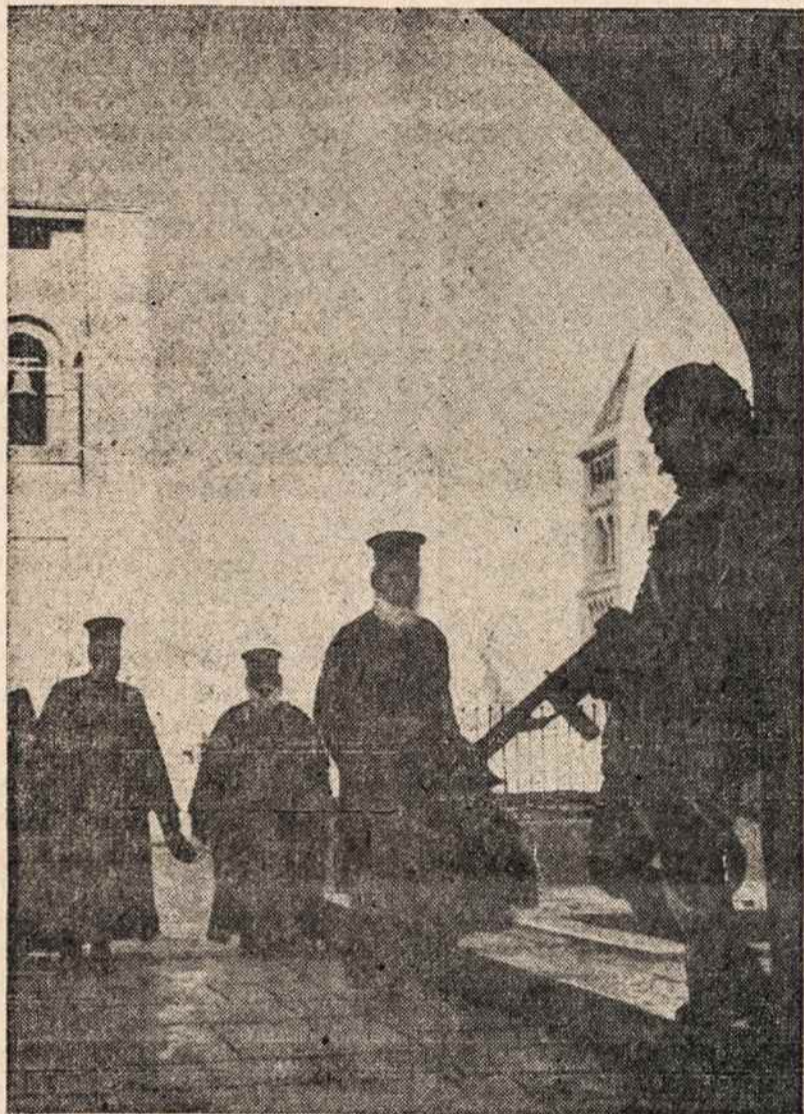
Ar islamo pasaulis atsilauks prieš komunizmo užmačias, ar komunizmui pasiseks jame išplėsti savo įtaką ir sukurstyti jo jėgą Vakarų pasauliui puliti, parodys ateitis.

žlugo tik 1258 metais. Ilgiau jie laikėsi nepriklausomi Afrikoje ir pietų vakarų Europoje, iš kur tik 1492 m. buvo išstumti į Afriką. Didžioiom valstybėm žlugus, jie susiskaldė į daugybę mažų valstybių, kurių dalį paglemžė turkai. Po pirmo pasaulinio karo jie vėl pakėlė galvas.

Savo didžiuosius žygius arabai atliko garsiuoju arabišku arkliai.

Jis pasižymi grakštumu, judesių lengvumu ir bėgimo patvarumu. Tad nenuostabu, kad iki šiai dienai arabas labiausiai už viską myli savo arklį. Tai jo turtas ir pasididžiavimas. Arkliai pavadinti arabas turi kelis šimtus vardų.

Ilgai sėdėdami ant kilimo,

SARGYBINIAI Jeruzalėje.

arabai mėgo mąstyti. Jie seniai susikūrė savo filosofiją.

Seniai į juos pateko graikų filosofo Aristotelio tekstai, ir jie paskui buvo derinami su jų koranu. Arabų filosofija per užkariautus kraštus siekė net Europą ir čia darė įtakos net scholastikams. Turėjo ir savo filosofų. Al Farabi (m. 950), įvedusį į islamo pasaulį Aristotelio logiką. Kiti mintytojai atmetė Koraną, o dar kiti krypto į mistiką.

Arabų kalba priklauso pietų vakarų semitų grupei. Yra dvi didelės pagrindinės tarmės, pietų ir šiaurės, kurių pirmoji gausesnė ir turtingesnė, turi senesnių raštų paminklą. Čia susikūrė turtinga tautinė poezija ir per

Koraną išplito visame arabų pasaulyje.

Arabiškai kalba apie 50 milijonų žmonių, bet jų tarpe yra didelių tarminių skirtumų, sudaro 5 dideles grupes: Arabijos pusiasalio, Mezopotamijos, Sirijos, Egipto ir š. v. Afrikos.

Pati kalba labai žodinga, siekia net 12 milijonų žodžių.

Ji turėjo didelės įtakos ne tik semitų, bet ir persų, turkų ir kitoms kalboms. Daug žodžių perėjo ir į Europos kalbas (algebra, almanachas, admirolas, alkoholis ir kt).

Raidynas jų priebalsinis, turi 28 raides, rašo iš dešinės į kairę.

DIDIEJI MATEMATIKAI

Sėdėdami ant savo kilimėlio, arabai mėgo ir mokslą — ypač matematiką ir astronomiją. Šiems mokslams aktingą gavo iš graikų raštų. Didžiausias arabų matematikas buvo Mahomed Ibn Musa, vadinamas Al Chwarizmi. Jis pirminis formulavo algebrą, jai davė ir dabartinį vardą. Toliau yra visa eilė garsių matematikų, kurie sistemingai vystė matematikos mokslą.

Jie ir trigometrijai davė šių dienų sistemos formą. Ypač pastumėję astronominius tyrimus, sustatė daug astronominių lentelių, nustatė daugel žvaigždžių vietą, saulės kelią, aptiko preciziją.

Turėjo išikūrę tobulas savo observatorijas Bagdade, Merahe, Samarkande. Patobulino puikiai veikusius saulės ir vandens laikrodžius.

Arabai savo mokslą per Ispaniją atnešė ir Europai, išplėtė susidomėjimą matematika ir astronomija, davė daugel astronominių terminų. Ir dabartinius vadinamus arabų skaitmenis (1, 2, 3 ir t.t.) ir visą skaičiavimo sistemą gavome iš indų, arabams tarpininkaujant. Iš indų jie paėmė 9a po Kristaus.) Iš Indijos atnešė ir popierius.

M. Lietuvos Bičiulių D-jos pareiškimas

Š. m. rugpjūčio 26 d. Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio centrinės organizacijos pirmininkas, St. Vykintas, Montrealyje laukė pranešimą, kurio metu jis lietuvių aspiraciją ir Maž. Lietuvos etnografines sienas pavadino romantika.

Maž. Lietuvos Bičiulių D-jos C. V-ba Kanadoje, imdama dėmesin tokį St. Vykinto viešą kovos už Maž. Lietuvą apibūdinimą, pareiškia kaip seka:

1) M. L. B. D-ja, kaip nepartinė organizacija, remia ir propaguoja mažlietuvių pastangas už visos Maž. Lietuvos išlaisvinimą ir jos sujungimą su Didž. Lietuva.

2) M. L. B. D-ja nuolat pabrėžia, kad toks Maž. Lietuvos teisėtas sprendimas ateityje gali būti surištas su kovomis, kurios pareikalautų visos lietuvių tautos užnugario.

3) M. L. B. D-ja savo draugijos rėmuose todėl ir apjungia visus tuos tautiečius, kurie jau dabar aktyviai remia mažlietuvių pastangas — prijungti prie atkurtos Lietuvos valstybės ne svetimas, bet svetimų valdžioj likusias savas žemes. Veikdama ir burdama Maž. Lietuvos bičiulius šiam kilniam tikslui, ji ypatingai respektuoja savo narių partinių ir religinių įsitikinimų. M. L. B. D-ja taip pat kovodama už Maž. Lietuvos reikšmingumo platinimą ir populiarinimą būsimai Neprikl. Lietuvos valstybei, negali tačiau toleruoti reiškinį, kenkiančių minėtiems tikslams, nežiūrint iš kokio liet. partinio susigrupavimo ar sąjūdžio jie ir parei-

4) M. L. B. D-jos C. V-ba prie tokių reiškinų priskaito ir LAS pirmininko St. Vykinto viešą mėginimą bagatelizuoti ir padaryti bereikšmiu mažlietuvių pastangas, pavadinant jas romantika. Ji apgailestauja, kad St. Vykantas, kuris, reikia manyti, pats patiria užjūrio lietuvių susibūrimo efektingumą įvairiems veiksniams Vokietijoje, t.y. ir jo vadovaujamam sąjūdžiui, rado reikalo būtinai pakenkti Maž. Lietuvos polit. judėjimui, o kartu ir Maž. Lietuvos Bičiulių D-jos siekiams Kanadoje. To pasėkoje lietuviškoje spaudoje jau pasirodė nepalankūs atsiliepimai Maž. Lietuvos reikalus ginančiųjų tautiečių adresu.

5) M. L. B. D-jos C. V-ba Kanadoje kreipiasi į visus lietuvius, prašydama nepriimti betkurių pavienių asmenų neigiamos reakcijos Maž. Lietuvos atžvilgiu, nors tai ir būtų daroma liet. partijų ar organizacijų vadovų. Maž. Lietuvos bičiuliai ir mažlietuvių veikėjai, iš kurių neretas išėjęs ir kacetų pragarus, nebuvo ir nėra fantastai — svajotojai, kaip St. Vykintas mėgina nutiekti lietuvišką visuomenę. Jie niekad nėra užgarantavę visišką ar lengvą Maž. Lietuvos problemas išsprendimą. Atvirkščiai! Nors susidarūs istorinės ir politinės aplinkybės istorijos bėgyje dar niekad nebuvo tokios palankios Maž. ir Didž. Lietuvos sujungimui, tačiau Maž. Lietuvos darbuotojai ir bičiuliai nemigdo lietuvių St. Vykinto minima romantika, kad būsimieji Europos pavertusių tautų išlais-

vintojai iš karto teigiamai išspręst ir Maž. Lietuvos problemą pagal teisėtus lietuvių tautos pageidavimus. Jie kaip tik nuolat pabrėžia ir nurodo į kovų sunkumus ir reiškinius, verčiančius lietuvius veikti ir būdus, į klausimą ar atgausime visą lietuvišką Vakarų sritis, ar likimas mas vers tik jų dalimis pasitenkinti, galime jau šiandien atsakyti, kad sudėję rankas ar bijodami būti įtariamai "sovinstais", noko nelaimėsime. Tokia buvo ir yra gyvenimo bei istorijos taisyklė.

6) M. L. B. D-jos C. V-ba, išėdama su šiuo pareiškimu ir visuomenę, nešima sau jokios teisės paneigti betkuriam lietuviui jo demokratišką laisvę — pasisakyti opiaisiais mūsų tautos klausimais, šiuo atveju Maž. Lietuvos likimu. Pasinaudodami ta pačia teise ir laisve, M. L. B. D-jos C. V-ba negali praeiti neiškėlusios tokių neigiamų reiškinų, kadangi jie kenkia mažlietuvių kovai ir jų galimiams laimėjimams, kaip ir pačiai M. L. B. D-jos veiklai. Tai prasme tenka vertinti ir šį pareiškimą dėl savotiško LAS pirmininko, St. Vykinto, Maž. Lietuvos kovų apibūdinimo, iš kurio lietuviškoji visuomenė turi susidaryti išpūdį, jog ir betkurios Maž. Lietuvos išvadavimo pastangos ar efektingas Maž. Lietuvai palankių draugijų veiklos rėmimas yra betikslis, pagrįstas tik romantika.

Maž. Lietuvos Bičiulių D-jos Centro Valdyba Kanadoje.

Toli keliaudami arkliais, neužmiršo ir vandens kelių. Buvo geri jūrininkai ir varė plačią prekybą.

Jų laivai siekė ir Baltijos jūrą ir pačią Lietuvą. Taip Lietuvoje yra randama arabų pinigų.

Arabų pinigų Lietuvoje buvo rasta Dysnos apskrityje, Kurmaišiuose Kretingos vl., Paparčiuose Zaslų vl., Pariečiuose Dysnos apskr., Plūčiuose Klaipėdos apskr., Rudaičiuose Kretingos vals., Veliūnoje, Vydziuose, Vilniaus aukštutinėje pilyje. Lietuvoje surasti pinigai tai daugiausia iš 9—10 amžiaus, Mažajoje Lietuvoje iš 8 amžiaus.

K. L.

Artėja Liet. Stud. S-gos suvažiavimas

Lapkričio 23—24 dienomis Chicagoje įvyksta Lietuvių Studentų Sąjungos visuotinis suvažiavimas. Lapkričio 23, penktadienį, posėdžiai vyks šv. Kryžiaus parapijos salėje. Tą dieną bus skiriami pranešimai, dvi paskaitos, bendri pietūs, vakare susipažinimo vakaras — pasilinksminimas.

Seštadienį posėdžiai vyksta Lietuvių Auditorijos salėje; bus pranešimai, diskusijos, paskaita ir iškilmingas uždarymas. Vakare koncertas — šokiai. Registracija prasideda 8:30 penktadienį, mokestis 1

doleris. Suvažiavimo dalyviai, kurie neturi kur nakvoti, kreipiasi į kol. Lionę Liškūnaitę, 5443 S. Californina Ave., tel.: HEMlock 4-9664.

Suvažiavimo rengimo komisiją sudaro, J. Kregždys — pirm., L. Liškūnaitė, J. Grima, J. Gelažiūtė ir Juozas Liubinskas.

Trys paskaitos skaitomos suvažiavimo metu. Pirmoji — Lietuvių Studentų Sąjunga JAV 5 metų perspektyvoje — skaito kol. Saulius Similūnas; antra — Skyrių veikla ir jaunųjų studentų įtraukimas į tą veiklą — Jonas Soliūnas; trečioji — Studentas lietuvių politinėje veikloje — Antanas Laucius.

Jaunų studentų didelis skaičius šiemet tapo Sąjungos nariais, Centro Valdyba, norėdama jiems padėti susiorientuoti studentiškoje veikloje, nutarė surengti akademinės spaudos parodą. Šiai parodai medžiaga parūpinti ir ją sutvarkyti apsiėmė kol. M. Mieželis.

Literatūros konkursas, kurį paskelbė L. Stud. Sąjunga, jau pasibaigė. Konkurso laimėtojas bus paskelbtas per suvažiavimo koncertą, kartu bus įteikta premija. Jury komisiją sudaro: P. Jurkus, A. Landsbergis, A. Skėma, St. Zobarskas ir R. Šilbajoris.

Studentų metraščių redakciją sudaro: I. Cepėnaitė, T. Reimeika, J. Sapkus ir J. Soliūnas. Metraščių administruoti apsiėmė J. Liubinskas. Metraštinis turėtų pasirodyti apie kitų metų gegužės mėn.

Spaudos konferencija Centro Valdybos šaukiama suvažiavimo metu lapkričio 24 d. Chicagoje. Jos tikslas — susipažindinti spaudą, o per ją ir visuomenę su studentijos problemomis, jos veikla ir aspiracijomis bei sudaryti bazę glaudesniems santykiams su visuomene. Į ją kviečiami lietuviškų laikraščių bei žurnalų atstovai.

LIETUVIŲ VISUOMENEI

Pranešame lietuvių visuomenei bei organizacijoms, kad Lietuvių Studentų Sąjungos JAV suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio 23—24 d.d. Chicagoje. Sveikinimai bei aukos Lietuvai leidimui yra maloniai laukiami iš organizacijų bei pavienių asmenų. Sveikinimus bei aukas siųsti: J. Karklys, 6831 So. Washtenaw, Chicago, Ill.

Kiekvienais metais šiuo laiku studentija susirenka apsvaistinti savo ir visos lietuvių visuomenės reikalų. Šiuo metu taip pat vyksta ir Salpos Fondo vaivus. Todėl galime sakyti, kad lapkričio mėnuo yra studentijos mėnuo, kuriame studentai ypatingai laukia visuomenės dvasinės ir materialinės paramos.

Liet. Stud. S-gos JAV Centro Valdyba

Amerikos Informacijos Agentūra

Amerika, norėdama visam pasaulyje skleisti tikrąją demokratiją, kovoti su komunizmo propaganda, yra susikūrusi didelė Informacijos agentūra, kuri vadinasi USAIA (JAV Informacijos Agentūra). Ji yra tiesioginė prezidento žinioje. Jos pagrindinis tikslas — siūsti žinias bei informaciją kraštams už geležinės uždangos. Jos žinioje yra "Amerikos Balsas", kuris duoda programą daugybe kalbų. Taip pat paruošiamos televizijos filmos ir siunčiamos ne tik įvairiom Amerikos, bet ir užsienio šalioms.

Paskutinių šešių mėnesių laikotarpyje Informacijos Agentūra per savo stotis garsino Chruščiovo kalbą, kurioje nuvertinamas Stalinas, pridėdama plačius komentarus. Be to, Agentūra atrėmė įvairius sovietinius puolimus. Vienas iš jų buvo, kad Ameriką valdo Wall Street — didieji bizniečiai kapitalistai. Čia buvo visa eilė pranešimų ir informacijų, aiškinančių Amerikos kapitalizmą, kuriuo gali naudotis visi žmonės. Plačiai skelbė Amerikos pastangas nusiginklavimo srityje, įvedant tinkamą kontrolę.

Televizijom daugiausia skirta informacija apie pačią Ameriką. Iš Amerikos gyvenimo buvo paruoštos 460 programų. "Amerikos balsas" siunčiamas 47 kalbom. Jis gerai girdimas už geležinės uždangos. Lietuviškoji programa siunčiama tiesiai iš Amerikos, iš Europos, Girdima ji ne tik Lietuvoje, bet ir Sibire, Pietų Amerikoje ir Australijoje. Per "Amerikos Balsa" viso pasaulio lietuviams sužinoti naujausias politines žinias.

Informacijos agentūra rengia ir specialų biuletenį spaudai, kasdien jis siunčiamas pasaulio laikraščiams,

kartu aprūpinama piešiniais, fotografijomis, vaizdais. Svarbesnes prezidento ir valstybės departamento sekretoriaus kalbas siunčia telegramomis ir visa pasaulį.

Taip pat platina įvairias knygas. Kai kurias verčia į kitas kalbas ir skleidžia kituose kraštuose. Plačiausiai paplitę Frederick Lewis Allen "The Big Change". Jos paskleista 219,000 egzempliorių dešimčia kalbų.

Informacija plati ir reikalauja daug laiko, pastangų ir lėšų. "Amerikos Balsas" per parą siunčia 144 valandų transliacijas į Lietuvą per "Amerikos Balsa" kasdien kalbama 3 val. ir 45 minutes. Tam visam informacijos darbai praeitais metais Amerika skyrė 89,426,637 dolerių, o Informacijos agentūra išleido 72,475,841 dolerį. I. A.

DVIEJŲ PARAPIJŲ ISTORIJS

Spaudoje pasirodė Chicago Visų Sventųjų parapijos istorija ir Bostono šv. Petro. Anksčiau, prieš ketverius metus, pirmoji stambesnė savo praeities apžvalga buvo pasirūpinusi šv. Pranciškaus parapija Lawrence. Nauji veikalai yra šie:

Dr. A. Kučas. SVENTO PETRO LIETUVIŲ PARAPIJA SOUTH BOSTONE. Boston, Mass. 1956. Knyga yra 303 puslapių su gausybe iliustracijų. Angliškąją santrauką surašė kun. Albertas Kontautas. Parapija minėjo savo sukaktį dar 1954 metais, bet knygos išleidimas užtruko berenkant medžiagą ir ją bespausdinant.

Povilas Abelkis. VISŲ SVENTŲJŲ PARAPIJA ROSLANDE. Chicago, Ill. 1956. Knyga turi 310 psl., gausiai iliustruota ir angliškąją santrauką. Bet ši knyga neapsėjo ir be įprastinių skelbimų su fotografijom, kaip tai daroma kitais atvejais.

Abi knygos vertos perskaityti ne vien tik Chicago ir Bostono lietuviams, Jos turi žinių, įdomių visiems, ypač Amerikos lietuvių kultūros istorijai.

LIETUVISKOS ŠEIMOS TRADICIJŲ DIENA

Kai kurios tautos, nors ir pabirusios po platų pasaulį, išlaiko tvirtą savo tautinį charakterį tik dėlto, kad laikosi savo tautos papročių bei tradicijų. Tai ypač svarbu emigracijoje.

Ir lietuvių šeima yra turėjusi praeityje gražių tradicijų, kurios darė ją atsparią ir moralškai tvirtą. Šiandien tos tradicijos primirštos, o būtų gera jas prisiminti ir jų laikytis.

Tam tikslui lapkričio 18 Nėkalto Prasidėjimo vienuolyne, Putname, įvyks šeimos tradicijom priminti konferencija. Konferenciją vadovaus kun. St. Yla. Iš ryto 11 val. bus mišios ir pamokslas, 12 val. bendri pietūs, po jų konferencija ir 4:30 val. palaiminimas koplyčioje.

Į konferenciją kviečiami visi lietuvių tėvai. Jei sąlygos neleidžia abiem tėvams atvykti, tai laukiamas bent vienas. Registruotis prašoma iš anksto adresu: Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn. Tel.: WALnut 8-5828.

Pažink modernaus šventojo gyvenimą
KUN. J. LEMOYNE
ŠV. JONAS BOSCO
JO ASMŪO, DARBŲ IR AUKLYBA
Didžiulė 755 psl. knyga — \$5.00
GAUNAMA: "Darbininko" administracijoje.

Susipažink su
LAISVĖS PROBLEMA
Stasio Ylos
246 psl., kaina \$2.00
Gaunama: DARBININKAS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

LIETUVIŠKA DAINA VOKIETIJOJE (2)

Muzika, sportas ir šalpa

Kiek platų turite dainų repertuarą?

Repertuaro sudarymas, praplėtimas ar iš pagrindų pakeičimas labai priklauso nuo turimos choristų medžiagos, kuri, deja, nuolat labai kaitaliojosi. Daugelis choristų, emigravę ar ieškodami naujų pragyvenimo šaltinių, palikdavo choro eiles; kita dalis, užsirdėbusi kuopoje per vasaros atostogas studijoms, grįždavo prie mokslo. Atsistodavo, kad choras beveik iš pagrindų pakeisdavo savo veidą. Tada būdavo lengviau ir įdomiau mokytis naujų dainų, kaip senasis "atsildyti". Per penkerių metų darbą kuopose mūsų buvo sudainuota apie 40 dainų ir giesmių, nors mūsų sezoninis repertuaras retai kada prašokdavo jų tuziną.

Ar galėtumėte bent apytiksliai pasakyti, kiek esate davę koncertų ir kur?

Viso esame dalyvavę apie 50 kartų koncertuose, lietuvių tautinių sukakčių minėjimuose ir kt. lietuviškuose parengimuose. Visam chorui teko daugiausia dainuoti savo gyvenvietėse — Kaiserslauterne ir Schwetzingene — ir tik retai apsilankyti kitose vietovėse kaip Miesau, Mannheim, Muettelfelde, Heidelberg, Memmingene ir tolimajam Muenchene. Chorui padėti būdavo sunku, todėl pagal reikalą ir lėšas tekdavo pasitenkinti mažesniais balsų vienetais. Aštuonios esame aplankę lietuviškus dalinius Miesau, Mainz ir Wormse, o už kuopų ribų Huettelfeld, Neckarsteinach, Stuttgart, Memmingen, Koenigsteiną (Taurus) ir net toli, prie čekių sienos esantį Flossenburką, buvusią koncentracijos stovyklą. Gi su kvartetu nebuvo sunku pasiekti beveik visas Saurės Vokietijoje esančias lietuviškas kolonijas.

Kas apmokėdavo keliones?

*Keliones darydavome dažniausiai kariškais sunkvežimiais. Jie nebuvo jau tokie patogūs, bet nekainavo pinigų nebent vargo ir kartais nemalonumų tiems, kurie juos iš amerikiečių išsivardavo. Čia jau nuo pat pradžių turėjome nepailstančius du talkininkus — minėtus kuopų vadus. Iš didesnių kelionių atskirai suminėtinai dvi — į Stuttgartą ir į Flossenburką, kurių išlaidas padengė kun. A. Būnga ir kapelionas Br. Liubinas, nuolatiniai mano choristų skatinimojai ir palaikytojai. O kelionę po Saurės Vokietiją, trukusią 15 dienų suorganizavo PLB Vokietijos Krašto Valdyba, tam tikslui išrūpinusi lėšų iš Laisvosios Europos Komiteto.

M. MUSTEIKIS (ELI)

Įdomu būtų patirti apie Jūsų ir Jūsų choro ateities planus.

Artimiausiu laiku, greičiausiai dar prieš Kalėdas, ketinu išvykti iš Vokietijos ir apsigyventi JA Valstybėje, Ryt, Cikagoje (East Chicago, Ind.), kur esu kviečiamas vargonininku ir chorvedžiu. Dalis iš mano choristų ketina netrukus ten atsirausti, o pirmosios kregždės jau išskrido. Kita dalis mano mielų choristų tačiau pasiliks Vokietijoje, ir mano karštas troškimas bei linkėjimas jiems, kad jie ir toliau nepalstų dainavę ir dainuodami brolių širdis.

Gal galėtumėte ir daugiau papasakoti apie darbo kuopų kultūrinę ar kitokią veiklą lietuvių?

Nesijaučiu kompetentingas apspręsti visų lietuviškų kuopų kultūrinę veiklą, bet nors suglausti bandysiu suminėti, kas man žinoma.

MUZIKOS SRITY

nebuvo vienintelis, dėjęs pastangų. Atėjęs į kuopą, girdėjau, kad kai kur ir anksčiau veikė choriniai vienetai: kun. Chomskio vadovaujamas Kaiserslauterne ir St. Gailevičiaus — Bamberge. 2040 darbo kuopoje ir dabar dirba lt. J. Daukny, kuris tautinių švenčių minėjimuose užpildydavo meninę dalį. 8591 inžinerijos kuopoje kurį laiką gražiai reiskėsi vyrų choras, vedamas Vasario 16 gimnazijos muzikos mok. K. Motgabio. 4204 sargybų kuopoje nuo 1952 m. dažniau pasireiškėdavo smuikininkas V. Petrovas. Šių metų rugsėjo 8 minėjime tos kuopos nariai — V. Pundzevičius L. Matulevičius ir St. Plučas — išpildė instrumentais lietuviškų dainų popurį. Nektartą kuopų vyrų turėjo progos gėrėti savųjų dainininkų — J. Lašinsko ir C. Vansevičiaus — solo dainomis.

SPORTO SRITYJE

irgi buvo veikama. Beveik visos kuopos turėjo savo futbolo komandas, kurios ne tik žaisdavo savo tarpe, bet taip pat susitikdavo su kitataučiais. O kai kurie žaidėjai (pav. V. Žukauskas ir Vl. Sirvy) kurį laiką priklausė Bad Kreuznach miesto komandai. Gražių rezultatų buvo pasiekta ir stalo tenise. Čia ypač suminėtinai lt. A. Liepinaitis ir J. Zėgyls, kurie visų tautybių kuopų tarpusavio turnyre laimėjo dviejų pirmąją vietą. Tam pačiam turnyre pavieniam žaidimui J. Zėgyls išėjo čempionu, o A. Liepinaitis užėmė trečiąją vietą. Iš viso J. Zėgyls reiš-

kėsi ne tik kuopų ribose, bet 1950 m. Darmstade buvo išskirtinai miesto meisterio titulu o 1952 m. — Kaiserslauterne. Lietuviškoje spaudoje jau buvo rašyta apie kpt. J. K. Valigno pasiektus gražius rezultatus pistoletiniame šaudyme. Jis Mannheim apskrityje meisteris, daugiausia taškų surinkęs Badeno krašto šaudymo turnyre, o paskiausiai labai sėkmingai pasirodęs pistoletinio šaudymo varžybose Darmstade. Ir šioje srityje ypatingo atžymėjimo verta 8593 inžinerijos kuopa. Jos vyrai 2 metus iš eilės Kaiserslauterne amerikiečių inžinerijos dainių sporto šventėje laimėjo pirmąją vietą tinklinyje ir vieną kartą virvės traukime. Iš ten dalyvavusių 6 kuopų mūšiški buvo pati mažiausia. Tos kuopos ir krepšininkai net porą kartų išdriso iškviesti Vasario 16 gimnazijos krepšinio komanda, suprantama, garbingai pralaimėdami.

Toliau, kuopų vyrai ne tik patys sportavo, bet rūpinosi pagal galimybes sudaryti geresnes sąlygas sportuoti kitiems. Taip 8591 inžinerijos kuopa daug prisidėjo, įrengiant šaudymo aikštę Schwetzingene, o 8583 inžinerijos kuopa padovanojo Vasario 16 gimnazijos krepšinio komandai uniformas ir įrengė gimnazijos parke modernius krepšius. Ta pati kuopa įgalino mūsų gimnazijos krepšininkus susitikti puikioje amerikiečių sporto salėje Kaiserslauterne su stipriausia Kaiserslauterne vokiečių komanda, o 4203 sargybų kuopos iniciatyva įvyko rungtynės Miesau, tokioj pat salėje, su Vokietijos stipriausia latvių rinktine.

Gražių pastangų kuopos parodė taip pat

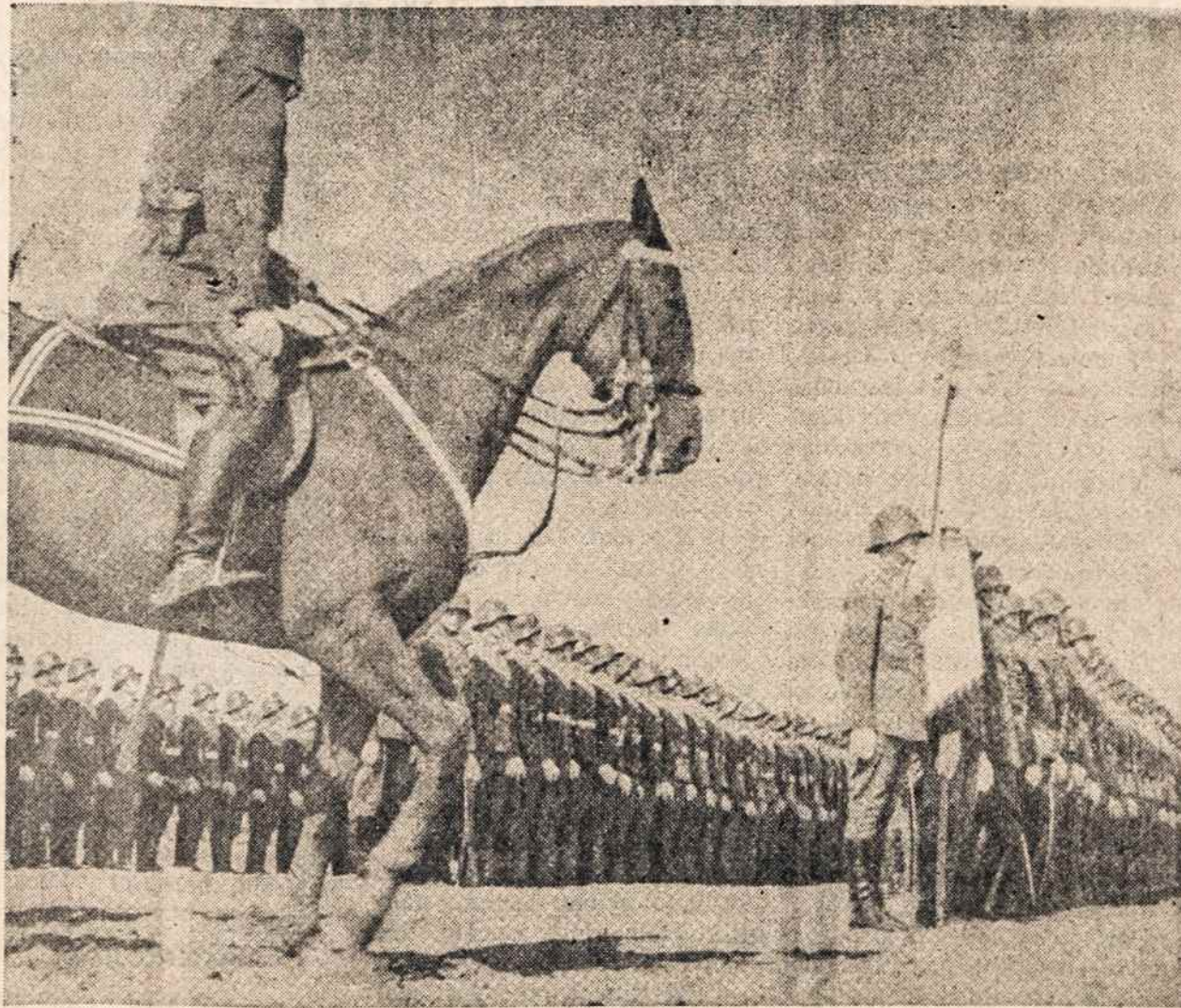
SALPOS SRITYJE.

Kaip ryškų pavyzdį galima suminėti, kai keletas 8591 inžinerijos kuopos vyrų, atvykę į Vasario 16 gimnaziją, pasirinko eile nerūtingiausių mokinių ir, juos nusiųžę į Mannheimą, aprenge naujais drabužiais.

Kiekvienais metais toji kuopa surengdavo lietuvių vaikams Kalėdų eglutę ar tai Hanau/M., ar Vasario 16 gimnazijoje ar kur kitur.

Daug uolumo parodė ir visos kitos lietuviškos kuopos, ruošiant Kalėdų eglutes ir šelpiant vargan papuolusius tautiečius.

Sunku būtų išskaičiuoti kuopų nuopelnus Vasario 16 gimnazijai: apie tai byloja parke stovintis barakas, o daugiausia apie tai galėtų pasakyti tie, kurie tiesioginiai rūpi-

LIETUVOS kariuomenės paradas.

nasi gimnazijos kasdienine duona. Trumpai suglaudus, kuopų vyrų širdys gimnazijos rūpėčiams buvo visada jautrios. Dėmesio verta ir kai kurių kuopų parama lietuviškai studentijai Vokietijoje.

Negaliną praėti nesuminėjus visose kuopose veikiančių bibliotekelių ir skaityklų.

Vyrai čia gali rasti kone visus naujuosius lietuviškus leidinius. Reikia pasakyti, kad didžiąja dalimi vyrai juos uoliai skaito. Be to, skaityklų patalpose kuopos turi televizijos aparatus, prie kurių vyrai noriai praleidžia savo laisvalaikį.

Būtina prisiminti ir kitus, kurie lankėsi mūsų kuopose. Čia menasi Vasario 16 gimnazijos mokinių pasirodymai įvairių švenčių progomis su montažais ir tautiniais bei choreografiniais šokiais, paruoštais mok. A. Grinienės ir vėliau mok. L. Skeivilienės; kaip ir su chorų vadovaujama mok. K. Motgabio; M. Panse (Simaniukštytė), dainavusi Vasario 16 minėjime Kaiserslauterne; istisa eilė garbingų pasikaitininkų ir pamokslininkų. Savo laiku visas kuopas aplankė kun. A. Būnga, rodydamas šviesos paveikslus apie Lietuvą.

Baigiant malonu konstatuoti, kad kuopos kultūrinis bendradarbiavimas su kitais to pobūdžio veiksniais labai gražiai išraišką surado P. L. B. Vokietijos Krašto Valdybos suorganizuotose Kultūros Dienose per šiu metų Sekmines Huettelfelde. Ten dalyvavo "Darnos" choras iš Memmingeno, Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, solistė M. Panse-Simaniukštytė, smuikininkas K. Motgabio, literatai: dr. J. Girnius, dr. A. Rukša, mok. A. Venclauskas, eilė kitų kultūrininkų ir darbo kuopų choras. Tai buvo proga parodyti vieni kitiems savo pastangų vaisius, pasidžiaugti vieni kitų pasiektais laimėjimais ir pasisemti stiprybės ateities veikimui.

NEW JERSEY LIETUVIAMS

Newark, N. J. — Lietuvių Sąjungos New Jersey Ramovės skyrius lapkričio 18 d. 12 val. po pamaldų rengia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą. Minėjimas prasidės pamaldomis už žuvusius kovose dėl Lietuvos laisvės 10:30 val. ryto, vėliau šv. Trejybės parapijos salėje Adams St., Newark, antra programos dalis. Paskaita skaitys kp. Antanas Rugsys. Visi kviečiami šiam minėjime dalyvauti. Įėjimas nemokamas. Skyriaus Valdyba

ELIZABETH, NEW JERSEY

Balfo 24 skyrius sėkmingai pravedė rūbų rinkimą. Pinigų vajus pravedamas laiškais prašant auk. Lapkričio 18, 4 v. po pietų, parapijos salėje, įvyks Balfo vajuos užbaigimas. Bus meninė programa, užkandžiai ir valdybos pranešimas. Yra pakviestas kan. dr. J. Končius, Lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti šiame pobūvy.

Caroll Bowen, lietuvių choro solistė, giedanti mūsų bažnyčioje ir parengimuose, laimėjo Hunter kolegijos stipendiją, kur studijuos 4 metus dainavimui.

Stephanie Laucius, baigusi keliuose universitetuose pedagogiką, yra viešųjų mokyklų Elizabeth vedėja. Ji yra ir aviacijos mokyklos narė. Vasaros metu profesoriavo Tennessee universitete. Ji gerai moka lietuvių kalbą, dalyvauja lietuviškuose parengimuose ir visada lanko lietuvių bažnyčią, nors gana toli nuo jos gyvena.

Kun. M. Kemėžis buvo išvykęs poilsui į Havaną, Kubą. Jį pavadavo kun. J. Borevičius, S. J.

Kun. K. Matulaitis, generalinis postuliatorius Dievo Tarno arkivysk. J. Matulevičiaus beatifikacijos byloje, lankėsi mūsų parapijoje. Sekmadienio pamoksluose paaiškino šios beatifikacijos eigą. Daugelis parapijos lietuvių prisimena arkivysk. J. Matulevičių, kuris čia yra buvęs ir daugelį su teikęs Sutvirtinimo sakramentą. Kun. M. Kemėžis tam reikalui aukėjo \$100,00 ir \$100,00 nu parapijos.

Trelininkų metinis pobūvis įvyko lapkričio 4, dalyvaujant apie 200 svečių. Ši kongregacija yra sena, ją įsteigė 1920 m. kun. B. Zindzius. Daug metų pirmininkauja Ona Milukie-

Islamo pasaulis...

(Atkelta iš 3 psl.) kalų Ministerija, nei pats ministras pirmininkas nieko negali padaryti. Virš 40 dienų reikėjo laukti, kol rusai į šią paprastą tiesą įtikėjo. Anglijos tradicinis teisės gerbimas ir prestižas liko apsaugotas.

Anglijos lietuviai didžiųjų lietuviškojo gyvenimo įvykių nedaug tėra paliečiami. Jie neturi progų dalyvauti nei konferencijose, nei kultūros kongrese, nei kituose pasaulinio masto parengimuose. Pagrindinis veiklos rūpestis šiuo metu yra pasiruošimas DBLS dešimtmečio minėjimui. Bet apie tai kitą kartą.

Bankete dalyvavo kun. M. Kemėžis, kun. K. Matulaitis, kun. J. Borevičius, kun. J. Starkus ir miesto majoras La Courte. Trelininkai susilaukė daug sveikinimų ir linkėjimų. Parapijai paaukėjo \$200,00.

K. Barčius buvo pakviestas iš treties dešimt lietuvių šeimų. Dvi jau atvyko: Petruskevičiai ir Gružai. Rap.

NEW HAVEN, CONN.

Skautai ir skautės lapkričio 17 šv. Kazimiero parapijos salėje vaidins "Atostogas Panemunėje". Programoje bus tautiniai šokiai ir dainos. Po programos šokiai gros G. Kazlauskio orkestras. Pradžia 7 v.

Marija Jokubaitė, nepailstanti ir ilgametė kolonijos darbuotoja, šiomis dienomis šventė savo gimtadienį. Ta proga J. Slikienė pareiškė tokius sveikinimo žodžius:

"Nuosirdžiai sveikinu M. Jakubaitę, kuri yra atlikusi daug gražių ir naudingų darbų mūsų kolonijoje. Ji yra daugelio mūsų katalikiškų draugijų pirmininkė ir laikraščių bendradarbė. Linkiu jai daug sveikatos, pasisekimo, ilgai dar darbuotis mūsų kolonijoje ir sulaukti daug daug gimtadienių. J. Slikienė"

Kun. J. Švagzdžio sukaktis

Kun. Jonui Švagzdžiui, Nu kryžiuotojo Jėzaus seserų kapelionui Brocktone, sueino 50 m. kunigystės sukaktis. Jis buvo išventintas į kunigus Kaune 1906 gruodžio 2. Vikaravo Vaidujoje ir Utenoje. Amerikon atvykęs 1913, trumpai buvo vikaru Brooklyne Angelų Karalienės parapijoje ir Philadelphiaje šv. Jurgio., paskui klebonavo Patersone, Norwoode ir Brocktone, kur išbuvo 29 metus. Iš klebono pareigų atsisakė dėl susilpusios sveikatos 1948 m. Kol sveikata leidė, gyvai dalyvavo visuomeniniame darbe: buvo primininkas dvasios vadas arba valdybos nariu Katalikų Federacijoje, Susivienijime, Alte. Kunigu Vienybėje, Lietuvių R. K. Darbininkų Sąjungoje.

Sukakties minėjimas įvyks Brocktone. Gruodžio 1 šv. Kazimiero bažnyčioje bus pamaldos, dalyvaus ir Bostono arkivysk. Richard J. Cushing, Pamaldų pradžia 10 val. Gruodžio 2 įvyks pobūvis. Kas norėtų pasveikinti ar dalyvauti minėjime, o nėra dar gavęs kvietimų, prašomas rašyti vienuolyno adresu: 261 Tatcher St., Broikton, Mass.

IŠ VISUR

Už Rusijos atsivertimą — tuo vardu susidarė Amerikoje komitetas. Jis paskelbė ir specialaus himnų konkursą, kuriame gali dalyvauti visi katalikai, sukurdami tekstą ir melodiją. Konkursoi laikas nenustatomas. Himnas bus išleistas ir laimėtoji bus skiriama premija. Adresas: The Hymn for the Conversion of Russia Contest Committee, Clement Lewis, 360 E. 7th St. Brooklyn, N.Y., tel.: GE 6-1223.

"Nebėki, broleli" — tuo vardu K. Ziziūnas, Kanadoje, išleido savo komponuotą dainą. Žodžiai A. J. Jokubaičio. Vargonininkai, chorvedžiai, dirigantai, kurie nori išgyti šį kūrinių, kreipiasi į autorius: K. Ziziūnas, 6571—10 Ave., Rosemont, Montreal, P. Q., Canada.

Pijus Kulikauskas, buvęs teisėjas, mirė Augsburgėje spalio 5 d., buvo gimęs 1895 m. balandžio 25 d.

Satrijėčių šventėje Chicagoje, švenčiant 30 metų sukaktį, garbės nariais pakelti Bernardas Brazdžionis ir kun. Stasys Yla.

Liet. Miškininkų Sąjunga tremtyje išsirikko korespondenciniu būdu naują valdybą. Į ją įeina Chicagoje gyvenantys miškininkai: Jonas Kastautas, Petras Norkaitis, Petras Silas, Jonas Zebrauskas ir Vincas Zemaitytis.

Liet. Enciklopedijos 9 tomas jau atspausdintas ir netrukus bus išsintinetas prenumeratoriams. 10 ir 11 tomas baigiami paruosti.

Masinis lietuvių mitingas, ryšius su Vengrijos įvykiais buvo suruoštas Chicagoje lapkričio 9 d. Liet. Auditorijos salėje, Kalbėjo konsulas P. Daužvardis ir Alto vykdomojo komiteto nariai, Mitingą rengė Chicago Lietuvos Taryba.

M. Gelžinis, Vlko Vykdomosios Tarybos Informacijos Tarybos valdytojas lapkričio mėn, emigruoja į JAV.

Lietuvių Brazilijoje, imigraciją įstaigų duomenimis, yra per 45.000. Sao Paulo mieste ir jo priemiesčiuose esą 22.000 lietuvių.

Kanados Liet. Bendruomenė šiemet renka savo Tarybą. Sudaromos rinkiminės komisijos.

Fatimos Dievo Motinos statula, kuri keliavo per Amerikos lietuvių parapijas, dabar vežiojama per Kanados lietuvių parapijas. Kitais metais ji bus išsiųsta į Pietų Amerikos valstybes, o vėliau dar į Australiją.

IESKO

Jono Redzevičiaus, gyvenančio ar gyvenusio Brooklyne. Atsiliepti "Darbininko" administracijoje.

VISI YRA KVIEČIAMI ĮSIGYTI

neseniai pasirodžiusį

AIDŲ

specialų numerį skirtą kultūros kongresui ir dainų šventei

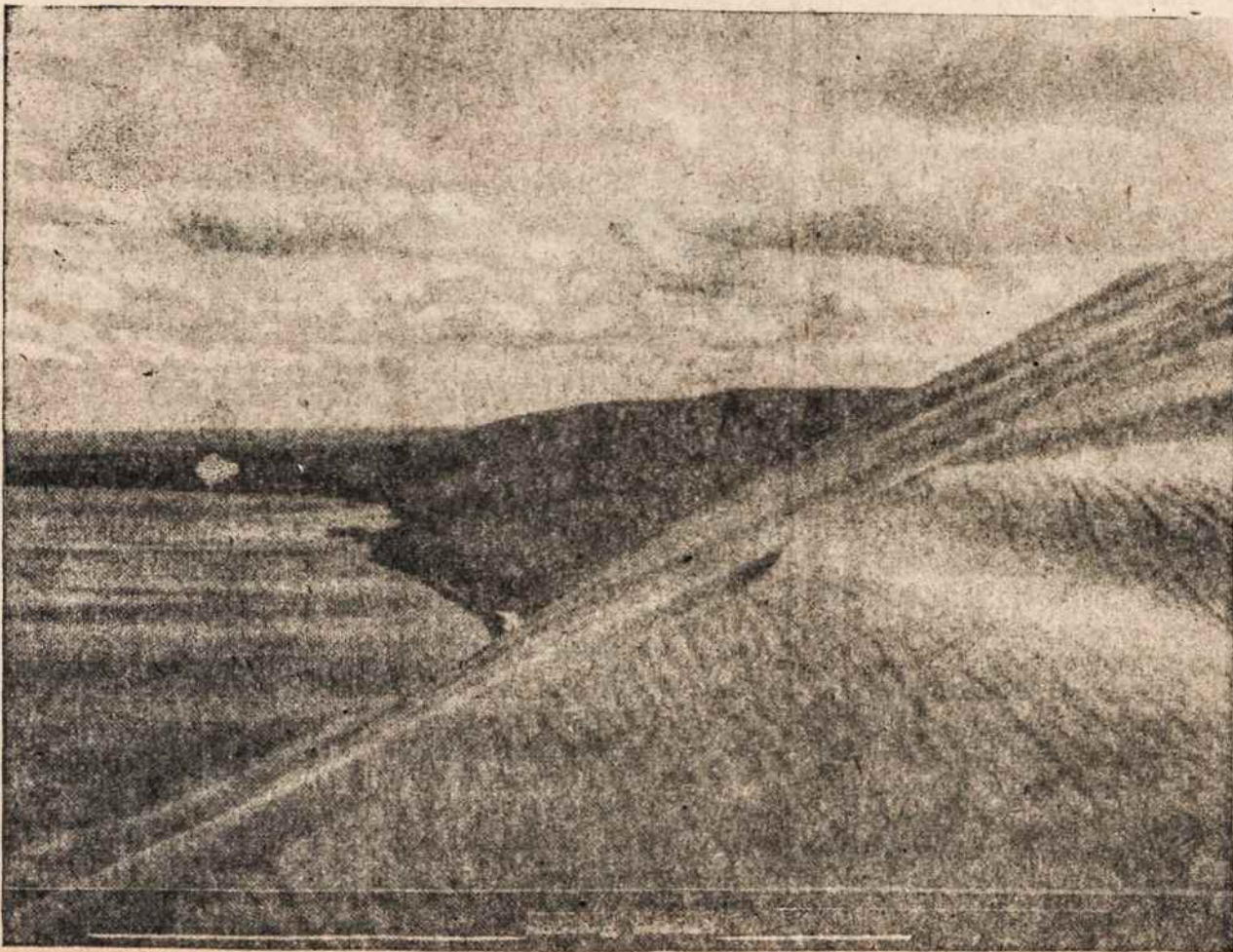
TEN ATSPAUSDINTA VISOS PASKAITOS, REZOLUCIJOS, KONGRESO BEI JO SEKCIJŲ APRASYMAI IR 50 NUOTRAUKŲ

Leidyns turi 92 pusl. ir pasižymi didžiu aktualumu. Užsisakykite jį tuojau, prisijusdami 1 dol.

šiuo adresu:

A I D A I

680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

KURSIŲ KOPOS

Atviras laiškas Aldonai Stempužienei

Brangioji Kolege!

Tamstos didesnis pasirodymas Bostono lietuvių tarpe verčia mane prabilti atviru žodžiu. Kaip jauna pavasario gėlė reikalinga didesnio rūpesčio ir priežiūros, taip lygiai jaunam menininkui reikia šiltesnio visuomenės dėmesio, nuosirdesnio paakstinimo ateičiai. Todėl šiuo žodžiu ir noriu pagnagrinti tuos įspūdžius, kurie susidarė Tamsta išgirdus.

Nepaprastai džiugu konstatuoti, kad Tamstos asmenyje lietuvių meno padangė prafutėja gražia nauja žvaigždute.

Ar tai Amerikos savotiškos mokyklos, ar Tamstos prigimtinės dovanos dėka Tamstos dainavime jaučiasi ypatingas lengvumas, šviežumas, jaunatvė — ypatingai patrauklius bruožai ir gan retai sutinkami. Klausydamas Tamstos dainavimo, jauties palieštas pavasario, kupino slėpinio jaunatvės švelnumo.

Tamstos balso tembras — šviesus altinis mezzosoprano, ypatingai žavus apatinuose tonuose. Bet jis nevisuomet išlaikomas. Ne tik viršinės nusidažo lengva sopranine spalva, — dažnai ir viduryje iagirstoma sopraninis atspalvis. Aš nesu tos nuomonės, kad jo reiktų įvairumo dėliai. Mano galva, įvairumo reikia siekti atsiremiant į vieną tembrą. Pavyzdžiui galėčiau duoti Tamstos padainuotą Mozarto duetą, kur Jūs surištas aštuntinių figūras perteiktė tokie gražiu, pučiamųjų instrumentu atspalviu, kad reikėjo nustepti, ir vienok išlaikėt jį altinėje spalvoje.

Ypatirgai dėmesį patraukia dinamika.

Tamsta atsiėki nuostabių niuansų. Svarus, skaidrus, ir vienok pilnas pianissimo, kurį išgirdome Sasnausko "Užnigo žemė" veikale, palietė pačias subtiliausias klausytojo stigas. Tokiu naturalumu ir lengvumu gaunamas pianissimo — tai didelis turtas. Jis leidžia pasiekti nepaprastai didelės dinaminės skalės.

Nesu dainavimo specialistas, todėl neliesiu grynai tech-

Recenzijos vietoje

niškų dalykų. Betgi eilinio muziko nuomone nelieka mažiausio įtarimo kokio nors techninio trūkumo. Tamstos kvėpavimas naturalus ir lengvas, aiški dikcija, aukštų gaidų ėmimas drąsus ir laisvas, ir įdomus tuo, kad jaučiamas savotiškas entuziazmas: Tamsta jas dainuoja persiėmusi ligi gelmių, ypač forte vietoje. Tantai girdėjome operų arijose.

Daugiau galėčiau pasakyti dėl interpretacijos.

Bendrai paėmus, ji patraukli ir nuosirdi, pagaunanti klausytoją. Tamsta eimi visai teisingu keliu, stengdamasi muzikiniai perduoti teksto turinį. Betgi interpretacija yra pats giliausias ir pats plačiausias meno kūrinio aspektas, reikalaujantis ne tik ilgų ir gilių studijų bei didelio patyrimo, bet ir stilistinio bei psichologinio įvalgumo. Ir taip, pavyzdžiui, Jakubėno "Piemenių raliavimas" nuskambėjo per daug tragiškai, giliai raudantis. Kad ir koks jis beatrodytų liūdnas, betgi jame reikia parebrėti vaikišką naivumą, laukų idiliją, to reikalauja ir primityvi raliavimo melodija. Priešingai, Banaičio "Ei užu gojaus" našlaitinė daina galėtų būti liūdnėsnė, ji buvo skubota pirmose frazėse.

Prie interpretacijos priklausytų ir tam tikras kai kurių žodžių skubotas dainavimas, laužant nurodytą ritmą ir išeinant iš tempo. Šį reiškinį dažnai galima įstebėti pas operos dainininkus. Bet tai visai nepateisinama madinga priemonė, kurios patartina atsisaityti — ji yra efektingas išorinis triukas, mažinąs interpretacijos vertę.

Gražu, kad Tamsta nepabijojai įtraukti į programą jau no mūsų kompozitoriaus Dariaus Lapinsko "Serenadą". Gražia vokaline linija, modernia harmonija, su lengvu ataidžiu lietuviškosios liaudies dainų kadencijos, šis kūrinys leido spręsti apie pasirinktą kompozitoriaus kryptį: modernią šių laikų prasme savo harmonijoje, išraiškingu turiniu, su lietuviškumu surištą tam tikru folkloriniu aspektu. Tik ugdymai savyje pamėgimą savajai literatūrai, ypatingai augančiosios jaunos kartos kompozitoriu, atliksime savo pareigą savajai kultūrai.

Baigdamas norėčiau mesti žvilgsnį dėl Tamstos ateities.

Be abejo, Tamsta, kaip ir visi dainininkai, svajoji apie operą, turbūt nežinodama, kad pačiu aukščiausiu vokalinio meno tašku yra ne opera, bet

kamerinis dainininkas. Tik kamerinis dainininkas gali duoti savitą rečitalį be operos arijų, kuriame jis gali atskleisti subtiliausias žmonijos poezijos gelmes. Kultūrinių atžvilgiu kamerinė kryptis yra pati brangiausia, pati vertingiausia, Sakyčiau, kad ir Tamstos balsas, kaip toks, yra daugiau kamerinio pobūdžio. Atsiekta dinaminė skalė, lengvumas, gilus išjautimas, vietomis dramatinis polėkis, graži balso spalva, visa tai padarys Tamstą begalo vertingą, gilia, kultūringą kamerinę interpretatorę. Todėl seka ir patarimas domėtis ne Verdi, Meyerberiu ar Puccini, bet Schubertu (a propos, jo gražioji serenada tiek yra nudainuota, kad ją rodyti koncerte priskirtina prieš blogo skonio), Schumannu, Beethovenu, Brahmsu, R. Straussu, Debussy, Respighi, Mahleriu, mūsų Banaičiu,

PAIEŠKIJIMAI

Pranas Budrys, gim. 1924 m. Palangoje.

Steponas Jašinskas, gim. 1924 m. Palangoje, gyv. Svedijoje nuo 1944 vėliau emigravo į Australiją.

Gediminas Natkevičius, iš Palangos.

Stasys Darginavičius, iš Palangos.

Teodoras Lasauskas.

Vincas Šlytaris, sūn. Antano, apie 65 metų, anksčiau gyveno Chicagoje.

Ona Sukytė, duktė Jono, gimus 1920 m. Pilviškių kaime, Ukmergės vals.

Povilas Tarabilda, sūnus Jono, gyv. Philadelphia.

Morta Mazutienė, duktė Vinco, gim. Raseinių aps.

Francis Dirgėla ir Petronėlė Januškaitė - Dirgėla paieškoma savo giminių ir pažįstamų, gyvenusių Bostone ir Chicagoje.

Domininkas Mikšas, sūn. Simo.

Patys ieškomieji arba apie juos žinantieji, prašomi atsiliepti šiuo adresu: Balfas, 105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

senovės motetais ir panašiai. Nesivaikyk Tamsta skambaus operos dainininko titulo. Yra kiti, daug gilesni mero laukai, kurie taip apžėlė ūnėmis, nės "darbininkų maža".

Dar vienas žodelis, paskutinis. Pasiryšk Tamsta kovai su sava visuomene. Tamsta būsi miela viešnia visur, kur tik pasirodysi. Bet savo meno pigiai neparduok. Reikalauk Tamsta gražios akustinės salės, gero fortepiono akompanimentui ir mažiausiai vienos valandos dėmesio, ne Tamstai (nors Tamstos laikytena scenoje yra ne tik be priekaištų, betgi patraukli ir pavyzdinga), bet Tamstos sukurtos programos ne įvairina jokie partneriai, kad ir aukštesnio rango, nei linksmi feljetonai, kad ir patraukliausieji ir labiausiai pageidaujami. Tik šiuo keliu eidami, mes duosime savai kultūrai brangiausių meninių vertybių, kurių ji taip stokoja ir kurias taip sunku įskiepyti.

Tad su didele viltimi ir šviesią ateitį didesnei Dievo garbei ir aukštesnei mūsų kultūrai!

Jus gerbiąs smuikininkas Izidorius Vasyliūnas

Juoktis sveika

Keturios dekados - sunkiausias Charkovo Biologinis Institutas neseniai paskelbė, jog Sovietų švietimo taryba, jog Sovietų švietimo taryba, kurie yra pasiekę 100 ir daugiau metų.

Mums, norėjusi tą pranešimą šitaip papildyti:

— Sunkiausias tiems, vargšams seneliams, buvo paskutiniosios gyvenamojo laikotarpio keturios dekados, kada virš jų galvų švietė stalininė saulė...

Dramatiški skaičiai
Spaudos pranešimu, neseniai Amerikoje buvęs surengtas banketas pagerbti lenkų kilmės tragikei artistei Modžeska. Vaisių metu jos gerbėjai prašė ką nors padeklamuoti. Artistė tai padarė lenkų kalba. Daug kas braukė ašaras, kai deklamavo. Vienam paklausus iš kokios tragedijos tas jos deklamuočias gabalas, artistė atsakė. Aš tik suskaičiau lenkiškai iki šimto.

Didmiesčio gatvė
Stovi gatvės kamputy žmogėnas pamėlynavusia nosimi ir prašo praeivių:

— Draugai, ar negalėtumėt manęs sušelpiti dešimtuku?...

Vienas iš praeivių taria:

— Ateik čia, aš užmokėsiu už tamstos pusrėčius...

— Hell, — susikeikė angliškai žmogutis — aš jau tris kartus šiandien buvau pakviestas pusrėčių, o dabar noriu susimedžioti keletą dešimtukų.

Jis nealkanas
J. David Stern, buvęs New York Post leidėjas, labai išsiblaškęs žmogus, kartą sutiko gatvėje draugą ir tas sako:

— Mr. Stern, ar neužteitumei su manim kartu papusryčiauti?

— O yes, galime taip padaryti. Tik nevesk toli, kur nors čia pat.

Atsisėdus prie staliuko, Stern pasiraivė ir sako:

— Bet, bet aš nesijaučiu nė kiek alkanas.

— Žinoma, — pastebėjo padavėjas, — nes tik prieš keletą minučių tamsta iš čia išėjai.

Atitaisė
Redakcijon užėjo žmogus ir pareiškė:

— Jūsų paskelbta žinia, kad mane palaidojo, yra neteisinga. Prašau ją atšaukti arba trauksiu teisman.

Redakcija žinią atitaisė:

— Mes didžiai apgailestaujame paskelbę, kad p. B. mirė ir po iškilmingų pamaldų buvo palaidota. Ta žinia pateko laikraštini per nesusipratimą. Mums būtų maloniau, kad ji būtų teisinga.

Surinko Pr. Alšėnas

SESERYS PRANCIŠKIETĖS DĖKOJA

Seserys pranciškietės nuosirdžiai dėkoja už \$800 auką, skirtą joms iš 42 Lietuvių dienos, surengtos rugpjūčio 15 Lakewood Park, Pa.

Seserys ypatingai įvertina pasiaukojimą Schuylkill County kunigų ir nori atskirai padėkoti: garbės nariams — prel. S. Dobinui, Mt. Carmel, Pa.; kun. P. Čėsnai, Mahanoy City, Pa.; komisijos nariams — kun. J. Lukšitui, Minersville, Pa.; kun. K. Rakauskui, New Philadelphia, Pa.; kun. J. Neve-rauskui, Maizeville, Pa.; kun. J. Ceponiui, Mt. Carmel, Pa.; kun. S. Railai ir kun. S. Lukšitui, Shenandoah, Pa.

Už nenulstantį darbą ir aukojimąsi didi padėka reiškama tos Lietuvių dienos pirmininkui kun. L. Pečiukevičiui, Mahanoy City, Pa. Už prisidėjimą prie tos dienos programos dėkojame kun. C. Ba-tučiai, Tamaqua, Pa., ir kun. A. Degučiai, Girardville, Pa.

Seserys visiems prašo Dievo malonės gausaus Jo atlyginimo, Sv. Pranciškaus seserų vardu **Motina M. Loyola**

• **Genė Kazimierėnienė**, gyv. Lietuvoje, ieško savo vyro Kazimierėno Felikso, s. Antano, gim. 1908 m. Kreiptis į Darbininko redakciją.

• **Paieškoma**. Iš Lietuvos Kvedariene paieško Paulės Satas, 1945 m. gyvenusios Atholl, Mass. Ji pati arba žinantieji apie ją, prašom rašyti: A. Bartkevičienė, 8407 89 St., Woodhaven, L. I., N. Y.

Chicago, Ill.

H. W. MALE

AMERIKAN WHOLESALE CO.

Needs

- INDEX CLERKS
- TALLY CLERKS
- COMPTOMETER OPERATORS
- TYPISTS

Full Time, 5 Day Week. Many Company Benefits, Employee Discounts, Good Insurance Plan, Liberal Insurance Plan, Excellent Opportunity for Advancement.

TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD. TAKER
TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819

HELP W. FEMALE

Immediate Opening for
OFFICE HELP
Steno - Secretaries
Typist - Billers
Clerk - Typist

Experience Desirable
Will consider capable
Beginners

Good starting salary with
opportunity for advancement
5 day week
Company benefits
Convenient South Loop
location
Good Transportation

Wabash 2-9374

Personnel Office
Mr. Rotker

APPLY
PERSONNEL OFFICE
AN 3-4500
222 W. MONROE
Miss Holloway

HELP W. MALE

SEWING MACHINE
MECHANIC

Experienced on industrial
machines, sactory service.
Must be good precision man.
Overhaul, repair, maintenance,
Excellent salary.
Mr. Coveau,
Personnel Mgr.
ENGLANDER CO.
2451 Roosevelt Rd.
Monroe 5-7500

SEWING MACHINE
MECHANIC

Experienced on industrial
machines, Factory service.
Must be good precision man.
Overhaul, repair, maintenance.
Excellent salary.
ENGLANDER CO.
2451 Roosevelt Rd.
MONroe 6-7500

Darbininko administracijoje galima gauti šios knygos

RELIGIJA IR FILOSOFIJA

Naujasis Testamentas	\$2 00
Saulės giesmė, A. Maceina, 454 p.	\$5.00
Didysis inkvizitorius, A. Maceina, 222 p.	2.00
Marija kalba pasauliui, G. de Fonseca, 264 p.	2.00
Pranašystės apie pasaulio galą, Prel. P. Juras, 111 p.	1.00
Džiaukis gyvenimu, O. Swet Marden, 72 p.	0.70
Sventas Antanas Paduvietis, Nello Vian, 145 p.	1.00
Prie vilties kryžiaus, Dr. J. Prunskis, 139 p.	1.50
Laisvė ir būtis, Dr. J. Girnius, 151 p.	2.00
Milžinas, didvyris, šventasis, Dr. Pr. Gaidamavičius, 246 p.	2.00

Sventas Kazimieras, Z. Ivinskis, 220 p.	3.00
Dievas ir žmogus, Prel. Bartkus ir J. Aleksa	5.00
įrišta	6.00

Aušros žvaigždė, Tyruolis, Marijos poezijos antologija. 2.00

Amžinoji auka, kun. V. Pikturna 2.00

Šv. Jonas Bosco, kun. J. Lenoyne, 755 psl. 5.00

Jaunystės maršas, Alf. Sušinskis, jaunimui skirta knyga, 260 psl. 2.00

MALDAKNYGES

Atlaidų Saltinis, T. Kazimieras, kapucinas	4.00
Būk mums malonus, Kan. F. Bartkus, 413 p.	2.00
Vardan Dievo (mažųjų maldos), Kun. St. Yla, 133 p.	1.25 ir 1.50 (geresniais viršeliais)
Viešpaties Angelas, kan. A. Sabaliauskas	2.00
Apsaugok Aukščiausias, Kun. Dr. P. Aleksa	1.00

LIETUVOS ISTORIJA IR GEOGRAFIJA

Lietuvos vaizdų albumas, V. Augustinas	5.00
Lietuvos archyvas (bolševizmo metai), 436 p.	1.50
Telšių kankiniai, 100 p.	0.25
Tolimieji kvadratai, J. Grišmantas, 200 p.	2.00
Vyskupo Valančiaus biografijos bruožai, Vac. Biržiška, 100 p.	1.00
Legendariškieji O. F. M. kankiniai, 45 p.	0.50
Ceslovas Sasnauskas, J. Žilevičius, 127 p.	2.00
Nepriklausomos Lietuvos pinigai, J. Karys	5.00

BELETRISTIKA

Didvyrių žemė, Karolė Pažėraitė	1.00
Gabija, metraštis	6.00
Medinis arklys, E. Williams, 192 p.	2.00
Susitikimas, J. Gailius, 155 p.	1.50
Don Kamiliaus pasaulis, 324 p.	3.00
Eldorado, apysakaitės ir vaizdeliai, 150 p.	1.80
Valentina, A. Vaičiulaitis, 142 p.	2.00
Siela už siela, D. Pilla, 304 p.	2.00
Zirgeliai padėbesiais, P. Tarulis, 99 p.	1.50
Algimantas, V. Pietaris, 267 p.	2.00

ANGLISKOS:

4 Martyred Bishops, T. Narbutas	0.10
Soviets Kill God in Lithuania, T. Narbutas	0.10

POEZIJA

Semeniškių Idilės, Jonas Mekas	1.00
Sventieji akne ys, F. Kirša, 112 p.	1.50
Be tėvyės brangi, J. Aistis, 60 p.	0.50
Kelionė, A. Tyruolis, 126 p.	1.25
Vai lėkite dainos (200 dainų tekstai), 220 p.	1.00
Etapai (įrišta), J. Kėkštas, 141 p.	3.00
Laukų liepsnos, A. Tyruolis, 44 p.	1.00
Atviros Marijos, L. Andriekus, 136 p.	2.00

DRAMA

Gims tautos genijus, L. J. Voickauskas, 80 p.	1.50
Žiurkių kamera, J. Grinius, 120 p.	1.50

MUZIKA

Missia in honorem Imm. Cordis	1.50
Lietuviška muzika, C. Sasnauskas, 133 p.	3.50

VAIKŲ LITERATŪRA

Motulė paviliojo, L. Pelėda	0.60
Lapės pasaka, V. Pietaris	1.10
Pasakos. Haufas, 93 p.	1.25
Velkų pasakos, N. Butkienė, 32 p.	1.00
Baltasis vilkas, K. Binkis, 36 p.	1.00

ĮVAIRIOS

Amerikos lietuvių vardynas, 279 p. 5.00 ir 7.00 (įrištas)

Lietuvos konsulato ieškomi asmenys

Stasiukonis, Adomas, iš Sėtos val., Kėdainių ap.
Sulte, Antanas, Jonas ir Klemensas, iš Pakliaupės k., Laižuvo val., Mažeikių ap.
Servila, Edmundas ir Henrikas.
Survila, Jonas, gyvenęs gal Brooklyn, N. Y.
Tamašauskas, Bronius.
Treinys, Jonas.
Uševičius, du broliai, iš Mediliių k., Sešuočių val., Ukmergės ap.
Vaičekauskas, Antanas, sūnus Petro, iš Kretingos val.
Vilimas — Užbalis, Juozas.
Virbalis, Jan, sūnus Vaclovo, dirbęs laivų dirbtuvėse (shipyard) New Yorke ar Brookylyne.
Vyšniauskas, Juozas, ir seserys Ieva ir Magdalena, vaikai Juozo ir Vingilytės (Vingevičiūtės) Vyšniauskų.
Zokas, Vincas, sūnus Antano.

Karvelytė, Olga.
Kreivenas, Juozas, iš Plynių k., Daukšių parap., Marijampolės ap.
Kukanauzienė, Ona, duktė Kazimiero.
Kuncienė - Susteraitytė, Irena.
Kvederys, Antanas ir Jurgis, sūnus Zidoriaus, iš Silalės val., Liutkevičiūtė - Majauskienė, Domicelė, iš Liudvinavo val.
Majauskienė - Liutkevičiūtė, iš Liudvinavo val.
Merlin, Petronėlė, sesuo Sofijos Toliušienės, gyvena Čikagoje, 4418 So. Wood St.
Mincevičius, Julius, sūnus Augusto.
Mincevičius, Vincas.
Mutkauskienė ir Kaputienė, (Abromaitės).
Navickis, Aleksas ir Mykolas, sūnus Mykolo.
Palovaitė, Aldona.
Pikčiūnaitė, Agota.
Pikoraitienė - Pikčiūnaitė, Ona, ir sūnus Bronius ir Stasius.
Rapolienė - Abromaitė, Ona, ir Rapolas, Antanas.
Rauliškevičiūtė - Blujienė, Ieva, iš Trakiškių k.
Sajonas, Jurgis ir Viktoras.
Samulevičiūtė, Marija.
Savickas, Ignas, iš Batkūnų.
Siukšteris, Kostas.
Skinderis, Gendrikas.
Sprainaitis, Antanas ir Pranas, iš Maštaičių k., Gelgaidišio v., Šakių ap.
Susteraitytė - Kuncienė, Irena.

Abromaitė - Rapolienė, Ona, ir Rapolas, Antanas sūnus Kostas.
Abromienė, Juzefa.
Adomavičius, Juozas, sūnus Juozo, ir žmona Bronė.
Ačiūnienė, Elena.
Ašmega, Kazimieras, žmona Šally, vaikai Florence ir John, kilęs iš Panemunėlio val., gyvena Waterbury, Conn.
Atkočaitis, Antanas, sūnus Petro.

Bagdonas, Vincentas, iš Palipkalnės k., Nevarėnų val., Telsių ap.
Banionis, Simonas, su šeima.
Blujienė - Rauliškevičiūtė, Ieva, iš Trakiškių k.
Butkus, Aleksandras ir Pranciškus.
Cicilaitis, Jonas, Tonis ir kiti.
Drakšas, Pranas, sūnus Antano.

Dumčiūvienė, Antanina, duktė Antano.
Garla, Juozas, kunigas.
Grigevičius, Jonas, sūnus Antano.
Gudavičius, Juozas, buv. Eržvilko val. viršaitis.
Ivanauskas, Juozas ir Kazys, sūnus Teodoro.
Jasutienė, Bronislava, duktė Antano.
Jazbutienė, Juzė, duktė Kazio, ir vyras Jazbutis, Stanislovas.

Ježukevičius, Feliksas ir Kazimieras, ir jų sesuo Ona, vaikai Marcijonos Kaziukonytės - Ježukevičienės (buv. Stankuvienės).
Juknelis, Kazys, sūnus Adomo, iš Liudvinavo val.
Juozapaitienė, Aleksandra, duktė Antano.
Jurgelevičius, Vincas, sūnus Edvardo.
Kairienė - Virbalaitė, iš Gudeliukų k., Ramygalos val., Panevėžio ap.

Kalinauskas, Mamertas, sūnus Jono.
Kapočius, Simonas, su šeima.
Kaputienė ir Mutkauskienė (Abromaitės).

Rapalies - Abromaitė, Ona, ir Rapolas, Antanas.
Rauliškevičiūtė - Blujienė, Ieva, iš Trakiškių k.
Sajonas, Jurgis ir Viktoras.
Samulevičiūtė, Marija.
Savickas, Ignas, iš Batkūnų.
Siukšteris, Kostas.
Skinderis, Gendrikas.
Sprainaitis, Antanas ir Pranas, iš Maštaičių k., Gelgaidišio v., Šakių ap.
Susteraitytė - Kuncienė, Irena.

Tamošiūnas, Antanas ir Petras, sūnus Andriaus, iš Ger vienupės k., Aukšt. Panemunės val., Kauno ap.
Utkenė, Petronėlė, ir jos broliai Guokas, Domininkas, Jonas ir Mečislovas, iš Smilgių m., Panevėžio ap.
Valantas, Juozas, ir Kazimieras, sūnus Petro.
Vingiliauskis, Petras, iš Šiaulių.

Virbalaitė - Kairienė, iš Gudeliukų k., Ramygalos val., Panevėžio ap.
Vitkauskas, Jonas, sūnus Ignaco, iš Raseinių ap.
Zalepuga, Feliksas, sūnus Prano.
Žilius, Ignas, našlys buvo vedęs Pikčiūnaitę Petronėlę.

Ieškomeji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti į:
CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

DARBININKO
Kalėdiniam numerui skelbimai jau priimami.
Kad jie patektų į geresnę vietą, prašoma siųsti iš anksto.
Geriausia neveluoti ir siųsti jau dabar arba skambinti administracijos nauju adresu
Glennmore 2-6916

NAVY po 10 metų nugalėjo Notre Dame.

Margam pasauly margai nutinka

Japonijoje žmonės mandagūs
Vienas japonas, atsėdėjęs kalėjime dvejus metus už nusikaltimą, kurio jisai nepadarė, buvo paklaustas, kodėl jis dėl neteisingo teismo sprendimo niekam nesiskundė, atsakė:

— Aš nenorėjau niekam daryti nemalonumą.

Kitas japonas elgėta, kuriam pavyko nudažyti vieną milijoną jenų (apie 250,000 dolerių), pasilaikė sau tik 200,000 (50,000 dol.). Dėl to, kad jis dalį pinigų gražino, Hamamtsu miestelio policijos buvo sumistas. Jis pasisteisino:
— Aš jaučiau, kad nudažytų pinigų man bus per daug.

Laimingas tėvas

Indianapolio vienoje ligoninėje tėvas laukė, kol jam praneš, ar jis sulaukė dukters ar sūnaus. Kai nieko nesulaukė, susivokė, kad žmoną buvo nuvežęs ne į tą ligoninę.

Iėjimas tik vyram

Londone vienas kino teatras didelėm raidėm skelbė: Ieiti gali tik vyrai!
Praeiviai teiravosi, koks ten rodomas filmas, kad moterim negalima žiūrėti.
— Galima, — atsakė menedžeris, — bet vakar net 30 jų apalpo.

Negaliu to padaryti

Anglų rašytojas Oscar Wilde buvo paprašytas nurodyti 100 geriausių skaitytinų knygų. Jis atsakė:
— Gaila, negaliu to padaryti, nes esu parašęs dar tik penkias knygas.

Melskis ir budėk!

Yra sakoma, kad reikia melsis ir dirbti. Austrijos sostinėje Vienoje kitaip atsitiko. Bažnyčioje vagis apkraustė moters rankinuką ir norėjo jau sprukti, kai kitas besimeldžiantis nugriebė jį už skverno. Mat, už jo klupojo policininkas.

CLOSE-OUTS
of
ODD LOTS
Of Merchandise Suitable for
BINGO GAMES
BAZARRS
PRIZES
COME, SEE AN SAVE
Travellers
Premium Co.
8 Washington Street
New York City
DI 4-8260

Tokiems čia ra vista
Japonijos miestelyje Kusatsu viešbučių ir valgyklų savininkai sutarė nepriimti nakvynėi ir neduoti valgyti mokesčių rinkėjam, žydiškai tariant, muitininkam. Vienas savininkas paaiškino:
— Jie mums daugiau daro mostolių, negu duoda pelno.

DEVOTIONAL ROSARY SET
Complete in carrying case
Gold Plate Statuette of Our Lady of Fatima - Infant of Prague - Rosary.
Colored beads for girls - black for boys. (Specify)
25¢ postpaid + U. S. only
The CASEY CO.
Dept. 36 Providence 5, R. I.

REFINISHING
and
REUPHOLSTERING
Special Refinishing
And Restyling
QUALITY WORKMANSHIP
Reupholstering Sofa or 2
Chairs \$79.00
Complete Bedroom \$149.00
FREE ESTIMATES GIVEN
FRANK CONIGLIARO
IV 3-8914

WEEKEND RETREATS
MEN, WOMEN, MARRIED
COUPLES
Franciscan Advent Retreats
Men Nov. 30, Dec. 2
Business Girls—December 7-9
THIRD ORDER VILLA
RETREAT HOUSE
Garrison, N. Y.
Garrison 4-3488
Write or phone
Rev. Fr. Director, OFM Cap.

CABRINI COLLEGE
Radnor, Pennsylvania
30 minutes to Philadelphia.
Catholic institution for superior culture for women, directed by the Sisters, Missionaries of the Sacred Heart. Beautiful Campus, Main line transportation to Philadelphia.
For brochure write:
THE REGISTRAR,
Cambrini College, Radnor, Pa.

GASOLINE STATION
FOR LEASE
Modern 2-bay service station now employing a high volume of business. Unusual opportunity to acquire one of the better paying stations. Inventory cost approx. \$5000. Training, with pay, provided.
For interview apply
SUN OIL CO.
53—02 11th St. L. I. City
Phone: ST 6-1230

BELLEROSE Upholstery Co., Inc. **PAUL BELLINO, PRES.**
Havemeyer 9-0590
Mfr. of High Grade Furniture. Repairing in All Its Branches
71-14 GRAND AVE., MASPETH, N. Y.

TO PLACE,
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
CALL LO 3-7291
H. W. MALE
SUPERINTENDENTS
Large & small buildings
HANDYMEN
With or without room
PORTERS
Mullers Agency,
403 Bridge St., Brooklyn, NY.

PLUMBERS,
experienced on jobbing alterations. Call for interview Sidney B. Wechter and Co. 30 Hillside Ave., Williston Park, PI 2-1770.

PORTERS,
STOCK PEOPLE,
KITCHEN HELP
Full time schedule. Many employees benefits. Apply immediately—Work immediately. Apply during store hours.
Gertz—Hicksville, L. I.
Mid-Island Plaza
3rd floor—Personnel Dept.

HELP WANTED FEMALE
MEN (18—40)
CHECKERS
MEAT CUTTERS
PRODCE MEN
DAIRY MEN
BAKERS
Part & full time, experienced and inexperienced
THE GRAND UNION CO.
is about to launch a tremendous expansion program in the South Shore L. I area we are vitally interested in experienced and inexperienced men who can be trained and developed as future market and dept. managers.
Top salaries
Regular salaries increases 5 day week, paid vacations and holidays, group life insurance, hospitalizations. Seek benefits with pay, Retirement Plan, Many other benefits. Excellent oppites for promotion. Extremely pleasant working conditions. Interview Mon.Fri-9 AM-5 PM
GRAND UNION MARKETS
N. E. Corner Roosevelt Field Shopping Center. 155 7th Ave. Garden City; 400 Hillside Ave. Williston Pk., East Williston 2931 Hempsted Trpk. Levittown.

COOK-HOUSE KEEPER—\$60
Many Part Time Positions
Also
Many Other Good Paying Positions
Park Avenue Employment Agency
1026 Park Ave
(bet. 85 and 86 St.) N.Y.C.
BU 8-3445

VOCATIONS
XAVIERIAN BROTHERS
The Xaverian Brothers, Teachers or youth for more than a century — invite pious, intelligent young men to a religious life dedicated to the Catholic class room.
For Information write—
Brother Paul,
Xaverian College
Silver Spring, Md.

REAL ESTATE
St. Peter's **St. Mary's**
Port Washington Manhasset
WANTED!!
FAMILIES!!
To fill homes from \$15,000 and up.
Personal Attention to all. Call today and let me help you solve your problem.
Mrs. Weed, Broker
Port Washington 7-5405

BROOKLYN HOMES
Beautiful one family detached — 6 rooms and porch — one car garage — oil heat — good section — St. Vincents parish — Bargain at \$14,200. Also 2 family brick — 4-6 rooms apartments — colored tile bath — 2 car garage — Possession of 6 room apartment — \$19,500.
KIEFER
1231 Flatbush Ave.
Brooklyn, N. Y. — BU 7-3060

HELP W. MALE
MACHINE SHOP HELP
MACHINISTS
Engine Lathes Operators
Turret Lathes Operators
Surface Grinders
Nights and Days
Steady — good pay
ST 4-6603
Mr. Ettkins

STERN'S GREAT NECK STORE
turi darbo sandėlyje. Darbas 5 ditnių, 37½ valandų savaitėje. Dirbantiam daug privilegijų teikiama. Kreiptis į raštinę "Employment".
Great Neck Plaza
GREAT NECK, L. I.

REAL ESTATE
BELLMORE
\$24,990. Home of distinction. All brick split level. 7½ spacious rooms kitchen of your dreams, two full tile baths, stall shower, walk-in closets, two car garage, patio. Near everything. Must see to appreciate value. Walking distance to Catholic Schools and church. Located on Martin Ave., west of Bellmore Ave. Builder. Su 5-2288 or SU 1.0298.

Jei nori ką paskelbti
DARBININKE,
skambink telefonu
Glennmore 2 6916

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui
kreiptis pas
Juozas Andriušis
GENERAL INSURANCE BROKER
CONSULTANT - NOTARY PUBLIC
Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai.
Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobilijai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.
Gyvybės apdraudimas — **TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut**
Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Kreptis: šio kiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.
Juozas Andriušis
87—09 Jamaica Ave. Woodhaven, 21, N. Y.
Virginia 7-4477

Paulius Gaubys
FOTOGRAFIJA
Portretas, vestuvės vaikai, įvairūs subuvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi aliejiniai portretai
P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.
85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.
(BMT Jamaica linija, Forest Parkway stotis.)
Tel.: VI 6-2164
po 6 val. vakaro. nedarbo dienom visą dieną.

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS
BANGA
340 RIDGEWOOD AVE **BROOKLYN, N. Y**
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

EVERgreen 8-9794
M. and Z. Collision Works
JULIUS MALDUTIS
savininkas
Sulaikstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas.
937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
KABARETAS
VYT. BELECKAS savininkas
Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. **BROOKLYN 27, N. Y.**
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

Don't Move!
If you see
COUNTRYSIDE HOMES
A new community of one family detached & semi-det. country type brick homes including:
Choice 5 or 6 large rooms
● Finished Recreation Room
● Hollywood Kitchen
● Garage ● Hot Water System
● Many Other Features
G. Is 5% down—30 yr. mtge, low down payment for civilians
MODEL: HUNTINGTON AVE. OFF BRUCKNER BLVD. NORTH OF E. 177 ST., BRONX NOW OPEN
Phone on premises **TA 2-9577**
Office phones **TU 2.7382-84**

Watch for Grand Opening
Sat., Nov. 3rd!

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

Apreiškimo parapijos koncertas bus lapkričio 18 Apreiškimo parapijos salėje. Programą išpildys parapijos choras, vadovaujamas muz. Povilo Sako, ir aktorius Vitalis Žukauskas. Po koncerto bus šokiai, grojant Joe Thomas orkestrui. Pradžią 6:30 v. v. 9 v. bus laimėjimų knygučių traukimas.

L. kariuomenės minėjimas bus lapkričio 17, šeštadienį, Apreiškimo parapijos salėje. Paskaitą skaitys prof. J. Brazaitis. Brooklyno Vaid. Trupė išpildys V. Vingio 6 pav. montažą "Tėvynės aidas", režisuoja dramos aktorius Vitalis Žukauskas. Dekoracijos Jurgio Juodžio. Šokiams groja J. Vedežio orkestras. Pradžią 6:30 val. vak.

Iškilmingos pamaldos už kariusius dėl laisvės karius įvyks lapkričio 25 d. 11 val. sekmdienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Pašto ženklų mugė Lapkričio 16, 17 ir 18 dienomis įvyks aštuntoji tautinė pašto ženklų mugė New York, Regiment Armory, 34 St. ir Park Ave., kampas.

Pirmą kartą organizuotai dalyvaus ir New Yorko Filatelinių Draugija. Ten bus įrengtas kampelis su lietuviška vytimi, užrašu ir lietuviškų pašto ženklų pavyzdžiais.

Ten budės lietuviai filatelista, pas kuriuos bus galima įsigyti retų lietuviškų pašto ženklų bei įstoti į Lietuvos Filatelinių draugiją.

Šeštadienį, lapkričio 17 d., 7 val. vakare bus rodoma Ch. Motuzo spalvota filmas apie Lietuvos pašto ženklus bei bendrai Lietuva.

Kviečiame visus, kurie įdomiausi, apsilankyti. Specialaus mokesčio nebus. Pereitais metais mugė aplankė per 50.000 žmonių. **A. R.**

Klausykite Lietuvos atsiminimų radijo valandėles, kurias vadovauja Jokūbas Stukas, šeštadieniais nuo 1 val. popiet iki 2 val. iš stoties WEVD 1330 kil. ir 97,9 mg. (FM).

1956 metų "Darbininko" kalendoriuje **Padėkos diena** pažymėta lapkričio 29 d., o turėti būti **LAPKRIČIO 22**; atleisdami mums už klaidą, malonėkite atitinkamai išsitaistyti kalendoriuje.

"Darbininko" administracija

NAUJAS DARBININKO ADRESAS

Nuo lapkričio 1 persitvarkė Darbininko ir Pranciškonų spaustuvės administracija — ji persikėlė į naujas patalpas. Jos yra prie pat vienuolyno ir spaustuvės — Willoughby Ave. Visais Darbininko administracijos ir spaustuvės reikalais prašom kreiptis šiuo adresu:

910 Willoughby Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

Ryšium su persikėlimu į naujas patalpas yra pasikeitęs ir Darbininko administracijos bei spaustuvės telefonas. Jis dabar toks:

GLenmore 2-6916
Administracijos priėmimo valandos: 8—11:30 ir 1:30—6 v. v., šeštadieniais 8—11:30 v.

Darbininko redakcija lieka senose patalpose ir jos telefonas lieka tas pats: GLenmore 5-7281.

Vienuolyno telefonas: GLenmore 5-7068.

Liet. žurnalistų Sąjungos

New Yorko skyrius lapkričio 18, sekmdienį, 5 v. Liet. Piliečių Klubu salėje, 280 Union Ave., Brooklyne, įvykstančiame susirinkime paminės skyriaus pirmininko kun. B. Mikalauko 20 metų spaudos darbo sukaktį. Po susirinkimo pobūvis.

Ateities redakcija

gruodžio 1, šeštadienį, jautkiai išpuoštoje Angelių Karalienės par. salėje rengia pobūvį — vakarą su įdomia programa ir šokiais. Kviečiami visi Ateities skaitytojai ir draugai.

Aneliija ir Pranas Kupinskai, lietuviškos kepyklos Elizabeth, N. J., savininkai ir generaliniai "Mamytės" sūrio atstovai rytinėse valstybėse, rengtam Balfo koncertui padovanojo stambų kiekį "Mamytės" sūrio ir lietuviškos duonos.

Angelių Karalienės parapijos trečiųjų metų šventė įvyks sekmdienį, lapkričio 18 d. Šventės metu bus metinė kongregacijos vizitacija. Ta proga ruošiamas vakarienis 6 v. v.

Svarstė Pabaltijo miškų reikšmė

Neseniai New Yorke įvykusiam Amerikos latvių istorikų suvažiavime reikšmingą paskaitą apie Pabaltijo miškus skaitė Latvijos charge d'affaires Washington A. Spekke. Jis nurodė, kad miškai įgalinę žemaičių išlikimą tarp kalavijuočių ir kryžiuočių ordinu, bet kartu tie miškai istorijos bėgyje atskyrė broliškas lietuvių - latvių tautas. (alm)

Dail. K. Zoromskis jau susitvarkė ir pradėjo darbą savo studijoje, 58 W. 57th St., III aukštas, New York, studija 8, tel.: COLUMBUS 5-6142.

PADEKA

S. m. spalio mėn. 29 d. širdies liga mirė Brooklyne ap rūpintas Svč. Sakramentais mūsų mylimas vyras, tėvas ir brolis **Jonas Veršalis**.

Šią skausmą valandą nuoširdžiai dėkojame visiems giminiams, artimiesiems, draugams ir pažįstamiems, pareiškusiems mums gilią užuojautą, atsiminusiems velionį maldose ir palydėjusiems į amžinojo poilsio vietą — šv. Jono R. Kat. kapines, o ypatingai dėkojame kun. Jonui Pakalniškiui, suteikusiam jam prieš mirtį šv. Sakramentus, Apreiškimo parapijos bažnyčioje atlaikiusiems iškilmingas gedulingas pamaldas ir palydėjusiam į kapines. Dėkojame kunigams — Viktorui Dabušui, Antanui Račkavskui, Jonui Petrėnui ir tėv. Leonardui Andriekui O. F. M., prisiminusiems maldose, dr. T. Savickui, rūpestingai ir sąžiningai gydžiusiam ligos metu, gail. ses. M. Grauzinytei, laidotuvių direkt. Juozui Garšvai, atsidėjus tvarkiusiam laidotuves ir palydėjusiam į kapines, mums nuoširdžiai padėjusiems M. B. Smetonams, J. H. Barauskams, A. E. Urbeliams, K. S. Adomaičiams ir visiems, kurie su mumis dalėsi skausmu ir mūsų šeimai aplankiusią nelaimę. Visiems teatlygina gerasis Dievas.

Liūdinti žmona Adelė, dukte Gražina Bartkienė su šeima, sūnus Vytautas su šeima ir sesuo Sofija Pankienė su šeima.

Papuoškite savo namus knygomis — pasinaudokite pirmą kartą paskelbtu tokiu dideliu knygų išpardavimu, kuris tęsiasi nuo lapkričio 1 d. iki gruodžio 31 d. Nuolaida iki 90%. Didelis pasirinkimas. Prašykite nupiginti knygų sąrašą, rašydami šiuo adresu: Gabija, Straight Path, Wyandanch, N. Y.

APREIŠKIMO parapijos choras.

IŠTIESKIME PAGALBOS RANKĄ SIBIRO LIETUVIAM

Lapkričio 10 šv. Stanislovo salėje įvyko Balfo rudens koncertas - vakaras, kurį rengė 100-sis centrinis skyrius. Vakarą sukūri buvo "Ištieskime pagalbos ranką Sibiro lietuviams!"

Vakaras pradėtas Amerikos himnu, kurį sugiedojo Operetės choras. Koncertą atidarė kun. dr. St. Valiušaitis, 100 skyriaus pirm., šio vakaro rengėjas.

A. Sodaitis pristatė lapkričio 9

iš Europos sugrįžusį kan. J. Končijų, Balfo pirmininką. Vokietijoje pirmininkas išgyveno 18 mėnesių. Iš ten plačiai važinėjo, lankydamas Eu-

Prof. St. Šalkauskio minėjimą rengia ateitininkai sėdraugiai gruodžio 2 Apreiškimo parapijos salėje. Paskaitą skaitys kun. prof. Stasys Yla.

Stud. ateitininkai gruodžio 15, šeštadienį, dienos metu, bendrai eina į National Theatre, kur žiūrės "Inherit the Wind" vaidinimą. Po teatro bus draugovės susirinkimas, kuriame bus diskutuojama evoliucijos klausimas, matyto veikalo tema bei pats vaidinimas. Dalyvaujančieji prašomi užsiregistruoti pas draugovės pirmininką iki lapkričio 17, kad laiku būtų galima užsakyti bilietus. Rašyti: Ig. K. Skrupskelis, P. O., Box 465, Fordham University, New York 58, N. Y. Tel. FORDHAM 7-5400, ext. 39, arba pas draugijos sekretorę — Gražiną Gaubytę — tel. Virginia 6-2164.

Solistė Vl. Sabaliauskienė, atvykusi iš Rochesterio, N. Y., dalyvaus Balfo koncerte, šeštadienį lankėsi Darbininko redakcijoje ir pranciškonų vienuolyne.

Kultūros Taryba New Yorke Lietuvišką kultūrą remti ir ugdyti prie LB New Yorko apygardos jau keletą metų veikia Kultūros Taryba. Lapkričio 2 Apreiškimo parapijos mokykloje buvo tos tarybos posėdis, kuriame dalyvavo gausus organizacijų atstovų bei kultūrininkų būrys. Posėdį rūpestingai ir sklandžiai pravedė prof. J. Brazaitis; taip pat davęs gražių minčių kultūrinei veiklai stiprinti.

Posėdyje buvo prezidiumo pranešimas apie praeitį metų atliktus darbus, apygardos valdybos pirmininko žodis, prezidiumo rinkimai ir einamieji reikalai. Kai kurie klausimai apspręsti buvo pavesti naujam tarybos prezidiumui, į kurį buvo išrinkti:

A. Sodaitis, vadovavęs šiai daliai, trumpu žodžiu prisiminė tremtinius ir susikaupimo minutę prašė pagerbti žuvusius lietuvius Sibire ir taip pat kovojančius vengrus už savo laisvę.

Koncertą pradėjo solistė Vlada Pilypavičiūtė - Sabaliauskienė, atvykusi specialiai iš Rochesterio, N. Y. Pirmoje dalyje ji padainavo: Dul dul dūdele — J. Gaubo, Laiškas — F. Schubert, Burtai — M. Stange, Ar žinai tą šalį, iš op. "Mignon" — A. Thomas; antroje dalyje: Ruduo — R. Raley, arja iš op. "Dykumos daina" — S. Romberg, ir Margaritos arja iš op. Faustas — Gounod.

Dainininkė buvo sutikta itin šiltai, nesigailėta plojimu, įtektą gėlių; neatsisakė ji ir bisuotū.

BALFO KONCERTAS

ropos kraštus. Jis ypač gerai susipažino su lietuviams, gyvenančiais tuose kraštuose. Jo tikslas ir buvo ištirti šalpos sąlygas. Pirmininkas papasakojo, kaip dabar gyvena likusieji Vokietijoje. Jų bėra tik 7 tūkstančiai iš buvusių 62 tūkstančių. Tai daugiausia seneliai, invalidai, ligonys, kuriems tikrai reikia bet kokios paramos.

Kan. J. Končijus Vokietijoje pasisekė rasti kelius, kaip pasiųsti siuntinius į Sibirą ir į Lietuvą.

Šiam reikalui buvo išvystyta plati veikla. Pats pirmininkas aplankė daug vokiečių karo belaisvių, kurie Sibire dirbo kartu su lietuviams vergų stovyklose; taip sudarė nemažą adresų. Suėjo į sąlytį su Vokietijos ir Šveicarijos Raudonojo Kryžiumi. Įvairiais keliais jau

Balfas pasiuntė į Lietuvą 120, į Sibirą 70 siuntinių.

Siuntinius adresatai gavo, atsakė laiškais ir pakvitarimais. Daugiausia anuose kraštuose reikia vaistų. Tai Balfo įstaiga Muenchene iš Vokietijos vaistų sandėlių perka vaistus urmo kaina ir gauna per pus pigiau, nei jie parduodami vaistinėse; vietoj siuntinius parengia ir išsiunčia.

Pirmininkas taip pat pasisakė, daras žygių, kad būtų sumažinti dideli maitai. Tuo reikalu jau esąs parašęs raštus ir dabar tuoj važiuos į Washingtoną.

Sibiro tremtinių šalpa yra giliai paliūsi ir Vokietijoje likusius lietuvius.

Kur tik pirmininkas lankėsi, visi mieliai atsisakė savo gamnamų iš Balfo pašalpu, kad liktų daugiau pinigų Sibiro lietuviams. Čia jis pasakojo net graudžių scenų, kaip džiovininkai, seneliai sutaupe iš savo trupinių ir atsuntė aukas Balfui, kad šis paremtų jų likusias gimines Lietuvoje ar ištremtus į Sibirą.

Visos tremtinių stovyklos Vokietijoje yra didžiai dėkingos Amerikos lietuviams, kurie taip nuoširdžiai remia Balfą, o per jį ir visus likusius lietuvius Vokietijoje ir kituose Europos kraštuose.

A. Sodaitis, vadovavęs šiai daliai, trumpu žodžiu prisiminė tremtinius ir susikaupimo minutę prašė pagerbti žuvusius lietuvius Sibire ir taip pat kovojančius vengrus už savo laisvę.

Koncertą pradėjo solistė Vlada Pilypavičiūtė - Sabaliauskienė, atvykusi specialiai iš Rochesterio, N. Y. Pirmoje dalyje ji padainavo: Dul dul dūdele — J. Gaubo, Laiškas — F. Schubert, Burtai — M. Stange, Ar žinai tą šalį, iš op. "Mignon" — A. Thomas; antroje dalyje: Ruduo — R. Raley, arja iš op. "Dykumos daina" — S. Romberg, ir Margaritos arja iš op. Faustas — Gounod.

Dainininkė buvo sutikta itin šiltai, nesigailėta plojimu, įtektą gėlių; neatsisakė ji ir bisuotū.

Operetės mišrus choras,

diriguojamas J. Stankūno, padainavo: Po aukštus kalnus — K. Banaičio, Šilas gražus rudenėlis — J. Grudžio, Jau slavai sukilo — Č. Sasnausko; koncertą baigiant: Atsiveikimas su giria — St. Simkaus, Laisvės Varpas — A. Vanagalio, Savanorių maršas — Vl. Paulauskas, Moterų choras išpildė dvi dainas: Plaukia sau laivelis — St. Simkaus ir Kukuoją gegutė — J. Stankūno.

Irena Stankūnaitė, numatyta programoje, koncerte nedalyvavo.

Aktorius Vitalis Žukauskas pirmoje dalyje paskaitė Kruminio ilgą baladę ir keletą humoristinių dalykėlių.

Operetės choro tautinių šokių grupė pirmoje dalyje paskaitė Žiogelius ir Oželį, antroje dalyje Lenciūgėlį.

Koncertas baigtas Lietuvos himnu. Pats koncertas praėjo sklandžiai ir nuotaikingai.

Specialių aukų nebuvo renkama. Vakare buvo suorganizuoti laimėjimai. Pranas ir Aneliija Kupinskai iš Elizabeth, N. J., buvo dovanoję "Mamytės" lietuviškų sūrių didelį kiekį, lietuviškos duonos, visa tai buvo paleista laimėjimais. Prie jų prisidėjo ir lietuviškos knygos, rašytojų, J. Ginkaus saldinių krautuvės dovanos.

Apačioje veikė baras, kur buvo valgomai lietuviški sūriai.

Šokiams grojo Jurgio Vedežio orkestras.

Vakaras praėjo nuotaikingai ir gražiai. Publikos koncerto pradžioje buvo mažoka, pasukui pasivėlinusi prisirinko pilna salė. Ne tik iš New Yorko, bet ir iš Elizabetho, Newarko ir kit. Kada, pagaliau, būsime punktualūs?

NUOSIRDĪ PADEKA

Lietuvių dienos, (Lakewood Park), komitetui:

garbės pirm. prel. S. Dubinui, Mt. Carmel, Pa.; garbės pirm. kun. P. Česnai, Mahanoy City, Pa.; garbės pirm. kun. L. Pečiukevičiui, Mahanoy City, Pa.; vice pirm. kun. J. Lukšui, Minersville, Pa.; išdininkui kun. K. Rakauskui, New Philadelphia, Pa.; raštininkui kun. J. Neverauskui, Maizeville, Pa.; garsintojams kun. J. Čeponiui, Mt. Carmel, Pa.; kun. S. Ralilai, St. Clair, Pa.; ir kun. S. Lukšui, Shenandoah, Pa., ir visiems Lakewood Parke dalyviams tariamas aciu už auką aštuonių šimtų dolerių. Ta auka žymiai padidino Juozapo Marijos Vilos statybos fondą.

Reikšdamos dėkingumą pavedame Jus ir visus Jūsų reikalus dangaus Tėvo globai. Melsime Jums gausaus atpildo. Jums' giliai dėkingos,

Švento Kazimiero seserys
Juozapo - Marijos Viloje

Reikalinga auklė lietuvių šeimai New Yorke. Dėl sąlygų skambinti telefon: Virginia 9-0099

ISNUOMOJAMAS

kambarys su visais patogumais. Galima naudotis virtuve. Mrs. Eva Dome, 414 So. 5th St., Brooklyn, N. Y.

NEW YORKO ALTO TARYBOS POSĖDIS

įvyko lapkričio 9 Piliečių Klubu salėje, Pradžioje V. Sidzikauskas padarė pranešimą politiniais klausimais. To'iau išklausyta pirm., išdininko, revizijos komisijos pranešimu. Ilgas diskusijas sukėlė tolimesnis pirmininkavimas Alto taryboje. Siemet iš eilės turi pirmininkauti socialdemokratai, kurie žadėjo pirmininką pristatyti vėliau. Kiltus diskusijoms, buvo padaryta pertrauka, po kurios socialdemokratai atsisakė savo pirmininkavimo, perleisdami jį Kat. Federacijai. Jos atstovams pareiškus, kad pirmininko pareigas turi iš eilės prisiimti kiekviena grupė, posėdis atidėtas trims savaitėms.

Operetės choro

tautinių šokių grupė sekmdienį, lapkričio 11 d., vakare dalyvavo rengtame tautų šokių festivalyje ir pašoko Žiogelius, Lenciūgėlį, Oželį. Grupėi vadovavo Marija Žukauskienė, šoko: V. Gintautaitė, V. Stasiukynaitė, B. Setikaitė, N. Vasikauskaitė, A. Jelinskas, R. Černius, A. Krušinskas, V. Setikas, akordeonu grojo R. Butrimas. Atidarant prie vėliavos stovėjo Ed. Paulauskas ir Ir. Banaitytė. Lietuvių grupė susilaukė didelio pasisekimo, šalia filipiniečių jiems daugiausia plojo.

Dail. Pranas Lapė,

iki šiol gyvenęs New Yorke, dabar Darien, Conn., dėsto meną visose Chery Lawn mokyklos klasėse.

I Hartfordą

sekmdienį, lapkričio 11, buvo suvažiavę rytinio pakraščio studentų ateitininkų draugovių valdybos: New Yorko, Putnamo, Philadelphiajos, Bostono, Hartfordo, Waterburio, Dalyvavo ir SAS centro valdybos nariai. Šeštadienį vyko darbo posėdžiai, vakare visi dalyvavo skautų vakare — pasilinksminime, Sekmdienį buvo bendra komunija, bendri pusryčiai, kurių metu kalbėjo A. Skrupskelienė.

Rengia dailės parodą

N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjunga gruodžio 9 Apreiškimo parapijos salėje rengia savo narių kūrinių parodą. Vieną paveikslų dalis bus atrinkta ir eksponuota specialiose lentynose, kaip buvo pirmoje Sąjungos parodoje. Kita paveikslų dalis bus sutelkta pavaldimui. Paroda norima sukelti pinigų praeitais metais New Yorke mirusio dailininko Petro Kiaulėno rengiamai parodai Paryžiuje. P. Kiaulėno kūrinių bus išstatyta ir šioje parodoje.

Akt. Vitalis Žukauskas

lapkričio 10 dalyvavo Patersono Pabaltijo Moterų Klubu surengtame dviejų metų minėjime ir su solistu L. Raliu išpildė programą. Lapkričio 4 dalyvavo Bostone Laisvės Varpų radijo rengtame koncerte, o lapkričio 24 jį kviečia į Chicago Lietuvių auditorijos salę, kur rengia šampano vakarą. Akt. V. Žukauskas išpildys vakaro programą.

ELIZABETH, N. J.

Šį penktadienį, lapkričio 16 9 val. ryto kun. J. Svagždys, atvykęs iš Brocktono, Mass., laikys savo 50 metų kunigystės sukaktuvines mišias. Elizabeth gyvena jo sesuo Veronika Svagždytė - Budreckienė su vyrų Ignu ir dukterim Veronika, kuri tarnauja Washingtone.

Stephen Bredes Jr. ADVOKATAS

37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APplegate 7-7083

BOSTON, M855.

BARACEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME
251 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. ANDrew 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukiate: Tel. TR 6-6434

Nervin

Alexander's Nervinė veikia nuo visokių nervų netvarkin gūmo, galvos kvaišimų ir skaudėjimų, rūpesčio ir susikrimitimo, isterijos ir bėmėgės, išgąščio ir karščiaimų, žirdies supykimų ir šurpuliavimų, ausų spiegių ir greito pavargimo, dieglių ir vidurių nemalimo. Nervinė yra mišinys daugelio šaknų, žolių, žiedų, žievių ir riešutų. Vartojama arbatos formoje. Daug kam pagelbėjo ši Nervinė. Ir mūsų Nervinėje nėra nieko kenksmingo. Svaras \$5.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
So. Boston 27, Mass.

NEW YORK

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

EVERgreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas MODERNIŠKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Br oklyn, N. Y.

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAMAica 6-7272

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC